

Velika izguba

Naše glasilo ni dnevnik, zato vas torej ne moremo redno obveščati o dogodkih. V času med izidom obeh glasil pa se je pripetil dogodek, ki je pretesel in užalostil vso našo domovino. Umrl je Edvard Kardelj, velikan naše revolucije, ki je prispeval izredno veliko pri gradnji naše svobodne, neuvrščene, socialistične samoupravne družbe.

Nedvomno je bil izjemna osebnost katere izgubo ne bo mogoče nadomestiti.

Tudi v Jelovici so se delavci poklonili njegovemu spominu. Na žalni seji je bilo prebrano tudi pismo, ki v zadnjem delu poudarja to, kar nas je večina mislila v tistem trenutku. Zato bi veljalo te besede prebrati še enkrat: »Delovni ljudje Jugoslavije smo po pravici ponosni na njegovo zgodovinsko osebnost in revolucionarno delo, na svojega heroja narodnoosvobodilne vojne in na junaka socialističnega dela. Njegov revolucionarni lik in delo bosta navdihovala današnje kakor tudi bodoče generacije naše domovine in vse tiste, ki se bojujejo za svobodo, napredek, mir in enakopravnost ljudi in narodov na vsem svetu.«

Sončna energija - sedanost

O sončni energiji, kot enem najpomembnejših virov energije v prihodnosti, časopisi zadnji dve, tri leta izredno veliko pišejo. Vsi se namreč zavedajo, da na Zemlji vedno bolj pojemajo najbolj osnovni viri kot so to premog in nafta in da bo pač treba najti zanj ustreznne nadomestke. Prihodnost naj bi bila predvsem na naslednjih virih: premog (vsaj za nekaj desetletij ga je dovolj), nuklearna energija (ta vseh svojih prednosti še ni pokazala oziroma še niso poznane), vodna energija (to bo mogoče izkoristiti le še do neke meje, to je tam, kjer jezov še ni, neobdelano pa je področje izkoriščanja plime in

oseke in še nekatera druga), potem so tu oljni škrlavci, iz katerih se bo dalo dobiti nafto, vendar je to zaenkrat še drag in slabo obdelan postopek, in nenazadnje je tu sončna energija, ki pa bo zagotovo v prihodnosti najpomembnejši vir energije.

Vendar smo v naslovu zapisali, da je sončna energija sedanost. Gre namreč za to, da so tudi pri nas pri proučevanju uporabe te energije že narejene precejšnje študije, ki še kažejo na konkretne rešitve uporabe te energije. Med delavnimi organizacijami, ki so največ naredile na tem področju je nedvomno škofjeloški LTH, točneje

TOZD Zavod za hlajenje in avtomatizacijo. Predvsem dobro imajo obdelano področje izkoriščanja sončne energije za sanitarne vode, to je gretje vode v bojlernih. Zato ni več daleč čas, ko bodo ta svoja dognanja tudi prenesli v prakso, to je, da bo tudi širša potrošnja lahko kupovala kolektorje za ogrevanje vode.

Za Jelovico pa je zanimivo predvsem to, da je LTH še kako zainteresiran, da bi svoje kolektorje za izrabo sončne energije namestili predvsem na montažne hiše Jelovice, ki so namreč izredno dobro izolirane in se pri njih energija minimalno izgublja. O tem, kdaj bo na večini montažnih hiš Jelovice tudi kolektor za izkoriščanje sončne energije je sedaj še preuranjeno pisati, vendar pa je le treba

dodati, da bi to lahko bilo kaj kmalu.

Na občinski skupščini je bil namreč sestanek, na katerem so bili poleg predsednika občinske skupščine Viktorja Žaklja, predsednika izvršnega sveta Petra Petriča tudi predstavniki Jelovice (glavni direktor Tine Kokej, direktor TOZD Montažni objekti Zdravko Ribnikar ter strokovni delavec za ogrevanje hiš Miha Plešec) in pa predstavniki LTH (direktor TOZD Zavod za hlajenje in avtomatizacijo Tone Obersnu in raziskovalni sodelavec tega zavoda Jurij Kapus).

Predvsem so predstavniki industrije želeli vedeti, kakšne so možnosti, da bi v Škofji Loki, obe tovarni lahko pristopili k prvi uresničitvi projekta ogrevanja s sončno energijo. Takoj je treba povedati, da je bilo na sestanku s strani predstavnikov občinske skupščine zagotovljeno, da bo za vse tovrstne pobude dovolj razumevanja, kar pomeni, da bo v sami Škofji Loki in okolici kmalu na razpolago precej gradbenih parcel, kjer bi postavili montažne hiše in na njih tudi kolektorje za ogrevanje. »O tem, da so montažne hiše, hiše bodočnosti ni treba izgubljati besed« je dejal predsednik IS tovariš Petrič, »tudi sončno energijo, predvsem načine za njeno izkoriščanje kaže izpopolnjevati še naprej. Zato smo mnenja, da je taka pobuda obeh delovnih organizacij še kako koristna in jo bomo zato tudi podprli. Lahko rečem, da so celo na Izvršnem odboru banke sprejeli sklep o podpiranju montažne gradnje, dodal pa bi še, da je naša želja, da k sodelovanju pritegnete še druge delovne organizacije v Škofji Loki, predvsem Termiko, ki s svojimi znanimi izolacijskimi materiali lahko še kako koristno sodeluje pri tovrstnih projektih in pa seveda tudi Instalacije ter tudi gradbeno podjetje Tehnik in še katero delovno organizacijo. Tak skupen nastop bi zagotovo dal dobre rezultate in ta industrija bi lahko v prihodnje nastopala tudi na širšem področju republike in seveda tudi po vsej državi.«

Seveda pa je sedaj vse skupaj na delovnih organizacijah, ki se morajo med sabo dogovoriti za enoten koncept. Če bi sodili po prvih razgovorih in tudi že doseženih rezultatih (LTH ima že postavljene kolektorje v nekaterih krajih, kjer ugotavljajo njihove dobre in slabe strani) potem bi do sodelovanja moralo priti kaj kmalu. Če pa vemo,

Nadaljevanje na 2. strani

Sončna energija - sedanost

Udeleženci razgovora o izkoriščanju sončne energije v škofjeloški občini

Nadaljevanje s 1. strani
da bo iz nove tovarne montažnih hiš kmalu prišlo precej več hiš, kot jih je doslej in da bo pač treba tudi več prodajati, bi obogatena ponudba s sončno energijo zagotovo pomenila tu-

di prednost več pri odločanju »za ali proti« montažni hiši pri bodočih kupcih. Zato mora naslov o sončni energiji v sedanosti tudi resnično kmalu držati.

j. č.

Danes ali jutri?

Star pregovor pravi: »Kar lahko storiš danes ne odlašaj na jutri«. Vendar vedno le ne drži. V mislih imam letošnji zaključni račun Jelovice, ki je resnično dober in je zato tudi vzbudil precejšnje »apetite« po skladu skupne porabe. Kot vsi vemo pa se preko tega sklada financira vrsta dejavnosti, ki se neposredno vežejo tudi na boljše delavčev standard.

Ker je ta standard vsekakor tudi kazalo dobrega gospodarjenja se postavlja vprašanje na katerega je nekoliko težje odgovoriti. Gre namreč zato, da večji sklad skupne porabe na drugi strani tudi zmanjšuje akumulacijo in zmožnosti novih naložb. Imeti precejšnjo akumulacijo pomeni biti nekoliko bolj brezskrben za jutrišnji dan, ki kot veste, nikdar ni vnaprej določen kot dober. O

tem nas uči preteklost, ko je v krizni prodaji (bila je brez potrošniških posojil) precej manj kupcev segalo po izdelkih Jelovice kot denimo sedaj. Po drugi strani pa stalne naložbe, ko se kupujejo novi stroji ali

menja tehnologija, skrbi tudi za pravočasno zadovoljevanje potreb tržišča, pa tudi delovne razmere se kar se da pomembno izboljšujejo.

Tako se zopet vrnemo k vprašanju, ali je boljši večji sklad skupne porabe ali manjši. Če bi sodili po pregovoru, ki smo ga citirali na začetku, potem bi lahko rekli: Da velik sklad. Trezna presoja pa se nagiba na to, da pregovor vselej ne more držati. Današnje odlašanje s porabo bo namreč prineslo boljšo

prihodnost. Nove naložbe in dobra akumulacija namreč posredno spet pomenita dober in bogat sklad skupne porabe. Torej pri tej delitvi kaže vselej imeti malo večjo stopnjo strpnosti, ki utegne biti kasneje še kako koristna.

j. č.

Vrtec »Jelovica«

Letošnje leto je Organizacija združenih narodov razglasila za mednarodno leto otroka. Povsod po svetu naj bi preverili, kako uresničujejo deklaracijo OZN o otrokovih pravicah in pripravili programe za doseg ciljev, ki so v njej opredeljeni. Razlogov za to je več, najpomembnejši pa je vendarle v tem, da otroci pomenijo našo prihodnost in naše največje bogastvo. Ker pa so otroci odvisni od nas odraslih, je treba precej storiti, da bi jim ustvarili pogoje, da bi se približali idealom, ki jih jim tudi želimo.

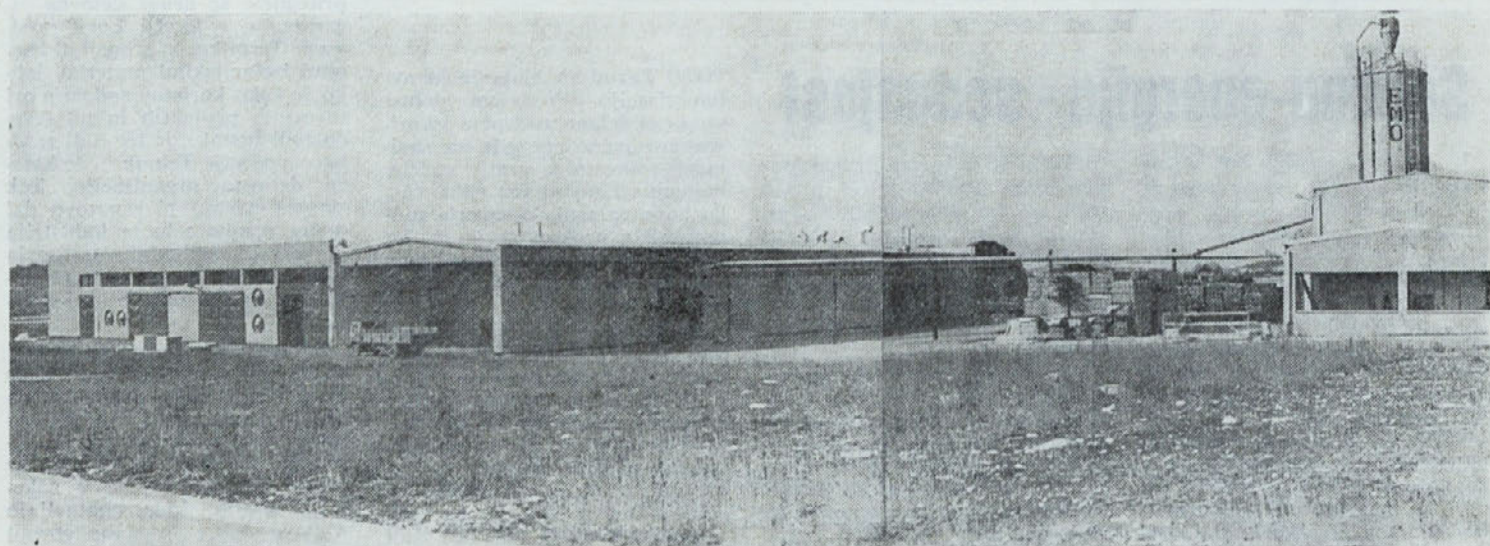
V tej deklaraciji je med drugim tudi zapisano, da je treba otrokom zagotoviti primerno varstvo, kjer bodo deležni tudi pravilne vzgoje, nege, kjer se bodo naučili delovnih navad, pridobili bodo smisel za kolektivno življenje in podobno. Čeprav v Jelovici o letu otroka doslej še ni bilo govora, pa je morda hote ali nehote, prav letos padel predlog, ki so ga predlagali predstavniki družbeno političnih organizacij v Jelovici, da bi v tovarni ali v bližini zgradili vrtec, v katerem bi bil prostor za otroke delavk, ki so zaposlene v Jelovici.

Seveda je to le še predlog in bi do njegove uresničitve bilo potrebno prehoditi še precej dolgo pot. Vendar pa velja ta predlog podrobneje pregledati, še zlasti zato, ker bi v primeru, da bi se za gradnjo le odločili o tem morali odločati delavci sami.

Jelovica že ima svojo splošno in zobozdravstveno ambulanto. Obe sta v kratkem času pokazali, kako upravičeno je tovar-

na pristopila k njuni gradnji. Nekaj podobnega bi lahko rekli tudi za vrtec. Vse bolj se namreč ugotavlja, da je precejšnja odsotnost delavk tudi zato, ker imajo slabo urejeno varstvo otrok. Ker delavka ne more vselej zagotoviti varstva svojemu otroku, ta potem ostane doma. Trpi pa delo v proizvodnji. Vrtec pa bi morsikatero težavo rešil. V njem bi namreč našlo prostor približno 100 malčkov, tistih mater ki delajo v Jelovici. Za večino bi to bila trajna rešitev, saj kot sami dobro veste program izgradnje vrtcev v Škofji Loki niti slučajno ni tak, da bi v bližnji prihodnosti obetal boljše čase. Celotno več. V kratkem se bo v krajevni skupnosti Škofja Loka začel graditi športni center z veliko dvorano (nihče nima nič proti tej gradnji), vendar to hkrati tudi pomeni, da bo problem otroškega varstva še bolj odmaknjen.

Jelovica je uveljavljen izdelovalec montažnih objektov in gradnja po tehnični plati seveda ne bi predstavljala posebne težave. Osnovna sredstva pa bi zbrali v Jelovici. Če bi prišlo do uresničitve zamisli o gradnji bi seveda lahko k gradnji pristopile tudi nekatere druge delovne organizacije, kjer delajo zakonci tistih delavk ali delavcev Jelovice, ki bi imeli otroke potem v varstvu v tem vrtcu. Prav tako bi morala priskočiti na pomoč tudi Samoupravna interesna skupnost za otroško varstvo, saj bi tak vrtec pomenil pospešeno vključitev v reševanje programa otroškega varstva.

To je sodobna in moderno opremljena tovarna »5. MAJ« v Pull, s katero je Jelovica podpisala v decembru samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev

Seveda je še vrsta drugih stvari. Predvsem bi morali v tem primeru Jelovici pomagati z lokacijo, ki bi na vsak način morala biti v bližini tovarne. S tem bi namreč odpadel tudi problem oddajanja otrok v varstvo, saj bi jih delavke oddajale, ko bi prišle v službo. Ta vrtec bi lahko imel tudi popolnansko varstvo, če bi bilo potrebno. Sicer pa lahko zaključimo, da je ideja nova, vendar

v svetu precej uveljavljena. Vrtci ob tovarni namreč zagotavljajo večjo produktivnost zaposlenih, tem namreč odpade v tem primeru marsikatera skrb. Če bo do uresničitve prišlo, potem je pričakovati, da bo ta predlog Jelovice naletel povsod na razumevanje in da se v tem primeru ne bo ponovila »zgodovina« vrtca v naselju pod Lubnikom.

J.č.

Dobro varstvo, dobro delo — mater v proizvodnji

Boleznine nad planom

Pregled bolezni pri delavcih, ki se zdravijo v obratni ambulanti

Najpreprostejša ugotovitev je ta, da se je letos število bolezni precej povečalo. Tako glede na planiranje kot v primerjavi z lanskim letom. V letnem načrtu je bilo predvideno, da bo odsotnost z dela delavcev zaradi bolezni in poroda znašala povprečno 18 dni na zaposlenega delavca. Resnica pa je bila precej drugačna. Poglejmo podrobno vzroke in koliko je bilo dejansko odsotnosti zaradi bolezni v TOZD 2, TOZD montažni objekti in DSSS.

V TOZD 2 je bila povprečna odsotnost zaradi bolezni na zaposlenega delavca kar 20,9 dni, ob upoštevanju izostankov zaradi poroda pa celo 27,9 dneva.

V TOZD 4 je bila odsotnost na zaposlenega nekoliko manjša in to pod letnim načrtom.

Povprečno je bila 14,1 dan. Če puste je izostankov bilo povpa dodamo še porodniške doprečno 16,5 dni.

Precej visoka, verjetno bi lahko rekli tudi previsoka, je bila odsotnost v DSSS. Na zaposlenega so boleznine predstavljale izostanek 13,3 dneva, skupaj s porodniškimi dopusti pa kar 25,3 dneva.

V ostalih temeljnih organizacijah je bilo boljše oziroma boleznine niso presegle predvidenega okvira.

Na koncu velja pogledati še celotno sliko v Jelovici. Odsotnost na zaposlenega je bila povprečno 15,5 dneva, skupaj s porodniškimi dopusti pa 20,2 dneva.

Še vedno pa velja pogledati vzroke odsotnosti:

	TOZD 2	TOZD 4
bolezni dihal	12,5 %	15,8 %
bolezni prebavil in ledvic	24,4 %	8,1 %
duševne bolezni	5,3 %	4,5 %
poškodbe	24,2 %	35,6 %
ginekološke bolezni	6,6 %	—
komplikacije nosečnosti	5,5 %	2,7 %
obolenja kosti, sklepov	1,7 %	9,8 %
obolenja kože	4,2 %	1,2 %
obolenja hrbtenice	12,2 %	17,0 %
drugo	3,0 %	5,2 %

Ob analizi obolenj smo ugotovili, da je iskalo zdravstveno pomoč v obratni ambulanti 598 delavcev iz TOZD 2 ter 100 delavcev iz TOZD 4, katerim je bila tudi po opravljenem zdravniškem pregledu odobrena odsotnost z dela. To pomeni, da je bila vsakemu delavcu odobrena odsotnost z dela 1,52 krat v TOZD 2, in 0,47 krat v TOZD 4. Za tako različen obisk delavcev smo dobili edini odgovor v raz-

lični naravi dela, saj je ob primerjanju delavcev, ki delajo v neposredni proizvodnji (brez montaže) podatek skoraj enak.

Tako je ugotovljeno, da je povečanje odsotnosti zaradi bolezni prebavil in ledvic v TOZD 2 posledica daljše odsotnosti z dela nekaterih delavcev, ki se že dalj časa zdravijo zaradi te bolezni, isti razlog je tudi pri povečanju odsotnosti z dela zaradi bolezni dihal v TOZD 4. V

Dan žena

Prihaja 8. marec — dan vseh naših žena. Kot mednarodni praznik vseh delovnih žena na svetu je bil ustanovljen pred 69 leti z namenom, da mobilizira ženske množice proti kapitalistični izkoriščevalski družbi. Temeljna vsebina imenovanja tega dne za mednarodni praznik je bila agitacija za pridobitev ženske volilne pravice in vključevanje žena v borbo za enakopravnost.

Da lahko naše žene danes enakopravno izpolnjujejo svoje delovne naloge v neposrednem in posrednem delovnem procesu. V samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah in skupščinskih organih pa sodelujejo kot enakopravni delegati.

Te pravice si je pridobila z aktivnim udeleževanjem pri razvoju našega delavskega razreda, do vojne v raznih delavskih demonstracijah, v NOB, pri izgradnji porušene domovine in oblikovanju našega samoupravnega sistema.

Premalo pa je s svojim delom naša žena razbremenjena v lastni družini, kjer je še vedno glavni nosilec dogajanj ob družinskem ognjišču. S svojo materinsko ljubeznijo pa se vedno pogloblja, kako bi najbolje vzgojila svoje otroke v duhu ljubezni do dela in do svoje socialistične domovine.

Vsled še mnogo nerešenih problemov žena se priporoča, da se ta mednarodni praznik Dan žena praznuje v okviru problemskih konferenc žena, na kateri naj se izoblikujejo stališča za izboljšanje življenjskih pogojev žena.

VSEM ZAPOSLENIM ŽENAM V JELOVICI
ČESTITAJO K PRAZNIKU ŽENA OSNOVNE
ORGANIZACIJE SINDIKATA

največjem porastu je odsotnost z dela delavcev zaradi poškodb in sicer poškodb izven dela. Prav na tako odsotnost pa tudi nimamo vpliva (razen vzgoje) v naših TOZD.

Na povečano odsotnost z dela tudi ne vpliva struktura zaposlenih delavcev po spolu, saj TOZD 2 in TOZD 4, ki zaznamujeta največji porast odsotnosti z dela, zaposlujeta 39,5 % žena oz. 16,0 % žena, kar predstavlja od vseh proizvodnih TOZD najvišji in najnižji % zaposlenih žena v TOZD. Vendar smo ugotovili, da na povečano odsotnost močno vpliva zaposlovanje delavcev iz drugih republik 9,2 dni daljšo odsotnost z dela zaradi bolezni, posamezno odsotnost zaradi bolezni pa je daljša za 2,6 dni. Tako povečano odsotnost vsekakor pogojuje več še neurejenih vprašanj, ki jih v času daljše zaposlenosti rešujejo ti delavci — to je vprašanje bivanja, vprašanje prehrane v času delovnega časa, vprašanje zamenjave okolja, vprašanje vključevanja v novo sredino itd.

Neredki pa so tudi primeri, ko so delavci v staležu, čeprav bi lahko opravljali delo na svojem delovnem mestu ali bi bili razporejeni na drugo delo. Ukrepanje v tej smeri pa se ne izvršuje zaradi slabega poznavanja de-

lovnih mest v TOZD zdravstvenih delavcev, ki zamenjujejo odsotnega obratnega zdravnika. In prav v tem je iskati največji razlog povečanja odsotnosti iz dela saj se v času odsotnosti z dela obratnega zdravnika zvrsti tudi po pet zdravnikov zdravstvenega doma Skofja Loka (dr. Košir, dr. Šubic, dr. Gril, dr. Zamanova, dr. Praprotnikova-Stržarjeva). dela predlagamo naslednje ukrepe:

1. Zdravstveni dom Skofja Loka je dolžan zagotoviti ustrezno nadomeščanje zdravnika obratne v času njegove odsotnosti z zato določenim samo enim zdravnikom,

2. Skrajšati čas specialističnih pregledov in laboratorijskih pregledov delavcev v času staleža; laboratorijske preiskave v maksimalno možnem obsegu opravljati v obratni ambulanti,

3. Odstraniti čakalni čas v obratni splošni ambulanti. Dosledno upoštevati naročanje delavcev na pregled po vodjih obratov. Razpored dela preventivnega in kurativnega zdravstvenega varstva in naročanje delavcev na pregled prilagoditi čim manjši odsotnosti delavcev z delovnega mesta.

4. Skrajšati postopek ocenjevanja delavcev na invalidski ko-

Nadaljevanje na 4. strani

Bolezni nad planom

Nadaljevanje s 4. strani
misiji, delavce pa ki začasno niso sposobni opravljati svoje delo, sposobni pa so opravljati druga dela in naloge razporejati na delo takoj, ko se ugotovi taka sposobnost.

5. V delo obratne ambulante uvajati take metode dela, s katerimi bo dosežena prevzgoja delavcev v iskanju zdravniške pomoči pred nastankom obolenja, proučiti možnost ocenjevanja delavčeve delovne zmožnosti po 15 dneh odsotnosti z dela na ustanovljen ZD na račun TOZD.

6. Zdravstveni dom mora zagotoviti redno, tekoče opravljanje nalog, ki jih predvideva program ukrepov, pri čemer mora preveriti zadostno kadrovsko zasledbo delovnih mest v splošni obratni ambulanti.

7. Redno izvajati kontrolo bolnikov na domu, pri tem pa uva-

jati nove načine kontrole po sodelavcih.

8. Za delavce, pri katerih je v letu 1978 nastopila več kot štirikratna odsotnost z dela zaradi bolezni — ali so болоvali več kot 60 dni, uvesti v mesecu februarju 1979 dodatne preventivne preglede z namenom ugotovitve potrebnih ukrepov (sprememba delovnega mesta, ocenitev na ZK ali IK, zdravljenje iz sredstev TOZD itd.).

9. Vsako upravičenost do nadomestila osebnega dohodka zaradi bolezni priznavati samo v primeru izdaje ali potrditve delavčeve odsotnosti zaradi bolezni s strani zdravnika obratne ambulante.

10. Uvesti ločeno evidenco odsotnosti z dela zaradi bolezni do 30 dni, bolezni nad 30 dni ter poroda.

Ivan Breznik

Kaj je organizirana množična inovacijska dejavnost

Vsi vemo, da se lahko inventivna misel pojavi in vsakemu delovnemu področju, ne glede na izobrazbo, iskušnje in položaj delavca. Z organizirano množično inventivno dejavnostjo spodbujamo in stimuliramo delavce, da se neposredno vključujejo v ustvarjanje proizvodnih procesov in gospodarjenje. Zavedamo se, da domača ustvarjalnost obstaja. Ustvariti moramo takšno delovno okolje, ki bo vplivalo na pasivne delavce v TOZD tako, da se bodo spremenili v aktivne in ustvarjalne.

Lahko rečemo, da kreativnost posameznikov ni naletela na gluha ušesa. Že tri leta bolj ali manj uspešno deluje komisija za inovacijsko dejavnost. Visoka stopnja realiziranih inovacij kaže na potrebo po izboljšavah in racionalizacijah v delovnem procesu in s tem organiziranim zbiranju predlogov. Opažamo pa, da je glavni problem, komu posredovati prijavo oz. kako zbrati »korajžo« in predati predlog komisiji za inovacijsko dejavnost. Že danes obratovdaje posredujejo predloge svojih sodelavcev. Tu naj omenim predvsem tov. Kužnika, ki upošteva kreativnost delavcev in samoiniciativno prijavi njihove inovacije. Zato trkamo na zavest vseh vodstvenih delavcev, da pomagajo in spodbujajo delavce pri ustvarjanju in prijavi delavčeve zamisli.

Za lažjo orientacijo oz. razumevanje nagrajevanja avtorjev pregledajmo kaj vse je inovacija. Komisija ima težko nalogo, saj mora najprej opredeliti vrsto inovacije, ki je osnova za izračun nagrade.

KAJ JE INOVACIJA?

Po novem pravilniku delimo inovacije v tri kategorije:

1. IZUM, ki pomeni novo ustvarjeno rešitev določenega tehničnega problema in izpolnjuje zakonite pogoje za pridobitev patenta.

2. TEHNIČNA IZBOLJŠAVA je tehnična rešitev dosežena z racionalnejšo uporabo že znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov s katerimi se dosega:

- večja delovna storilnost
- boljša kakovost proizvodov
- prihranek na materialu in času
- prihranek na energiji
- boljše izkoriščanje strojev in naprav
- boljše kontrola proizvodnje
- večja varnost pri delu
- boljši delovni pogoji
- zmanjšanje fizičnega napora...

Tehnična izboljšava je tudi izum, ki ne pridobi patenta.

V Jelovici je bilo prijavljenih od 1975 leta 26 tehničnih izboljšav, od tega samo 1 ni bila realizirana.

3. KORISTEN PREDLOG je vsak spodbuden predlog. S koristnimi predlogi rešujemo probleme v proizvodnji in administraciji. Uporabljamo lahko tehnične izkušnje in dognanja domačih ali tujih organizacij z bolj razvito tehniko.

Koristne predloge smo že nagrajevali. Primeri koristnih predlogov so:

- večji izkoristek ivernih plošč za stenske elemente
- ovijanje prstov pri površinskem brušenju barve
- pretakanje barve
- sprememba načina varjenja pri kovinskih mrežah za vrata
- rešitev odkapanja barve na odprtem konvejerju
- uvedba ekonomičnejših električnih spajkal...

NEREŠENE PROIZVODNE TEŽAVE V JELOVICI

Ker vsi pač ne delate na delovnih mestih, ki bi omogočala kreativnost posameznika, v glasilo objavljamo razpis proizvodnih problemov, ki jih v Jelovici

še nismo razrešili. Morda boste vi tisti, ki jih boste pomagali razrešiti. Z vašim prispevkom boste lahko pomembno vplivali na povečano produktivnost, povečan dohodek in stabilnost tovarne.

Pravico do sodelovanja imajo vsi delavci v naši delovni organizaciji.

Seznam proizvodnih problemov po posameznih TOZD:

- TOZD 2:
1. mehaniziranje ročnega brušenja robov zasteklitvenih letvic
 2. površinska obdelava vhodnih in garažnih vrat

a) odprava oz. zmanjšanje fizičnega napora

b) izboljšanje načina sušenja ter mikroklima

3. tehnologija priprave oz. obdelave alu profilov za okna

4. podelava žamanja ter odprava fizičnega napora v obratu žagalnica

5. rešitev problemov, ki nastopajo pri ročnem brušenju barve ter izboljšanje delovnih pogojev pri tej operaciji v obratu oken

6. potapljanje oken v lakirnici:

- a) problem precejanja laka
 - b) izboljšanje klime
7. Operacija sestava podstavov oken v hali:

a) postopek sestavljanja

b) problem ročnega nanosa lepila

c) transportna rešitev fizičnega zavračanja nekalitnih podstavov pri površinski obdelavi kril pred drugim potapljanjem.

8. Zmanjšanje fizičnega napora ter možnosti združive operacij pri montaži tesnilne gume, alu profila in okovja na okviru

9. Izdelava enotne naprave in postopka za vrtnanje za žaluzije za vse TOZD.

TOZD 3:

10. Nakladanje in skladiščenje hlodovine na obratu Sovodenj TOZD 1:

11. vstavljanje okrasne in tesnilne gume pri podbojih TOZD 4:

12. mehanizacija žebljanja nosilcev TOZD 5:

13. paletizacija, nakladanje ter transport izdelkov med obrati in do poslovalnice

14. idejne rešitve sistema skladiščenja oz. projekta za novo centralno skladišče

a) sistem skladiščenja glede na vrste izdelkov (v obliki paletizacije, regalnega skladiščenja itd.)

b) notranji transport razpored skladiščenja izdelkov glede na strukturo izdelkov ter rešitev raztovarjanja in nato-varjanja

15. Način tipskega skladiščenja za paletiziran zasteklen program za poslovalnice.

Predlogi bodo obravnavani in nagradjeni v skladu z novim pravilnikom. Delavci naj prijavijo svoje predloge tov. Kustec Lidija — razvojni oddelek.

Vsa nagrajena dela bodo priporočena našim TOZD.

Lidija Kustec

Kratka informacija o blagajni vzajemne pomoči

Blagajno vzajemne pomoči je leta 1962 organizirala osnovna organizacija sindikata »Jelovica« Škofja Loka. V začetku delovanja je bilo vključenih le okrog 100 članov z začetno članarino 1,00 do 2,00 din mesečno, pozneje pa se je vse več članov vključevalo v to organizacijo: tako da imamo danes okrog 950 članov.

Najmanjša članarina je 10,00 din, prostovoljno pa plačujejo nekateri člani tudi od 10,00 din do 500,00 din in še več.

V to centralno blagajno vzajemne pomoči so vključeni vsi obrati razen Preddvora.

Člani so zainteresirani, ker daje vzajemna pomoč brezobrestna posojila. Posojilo se daje na osnovi vložene članarine. Blagajna vzajemne pomoči posluje po naslednjih kriterijih:

Član, ki plačuje 10,00 din in ima že vloženo vsoto najmanj 500,00 din dobi lahko največ posojila do 3.000,00 din z odplačilnim rokom 6 mesecev.

Večja kot je vsota vložene članarine, večja posojila so in daljši odplačilni rok. Kreditno sposobni člani dobijo posojilo tudi do 10.000,00 din.

Člani, ki plačujejo več od 10,00 din lahko lastno prihranjeni denar enkrat letno dvignejo, samo v primeru, da so že odplačali posojilo. Največja potrošnja članarine je poleti in za razne praznike, ker člani s tem

namenom tudi vlagajo denar, da ga lahko dvignejo za dopust ali novo leto. Član pa ne more dvigniti članarine in posojila, ker je članarina jamstvo za posojilo.

Vsak novo vključeni član, ki nima vložene članarine do 500,00 din mora za posojilo vzajemne pomoči imeti jamstvo, to je enega poroka, da v slučaju hitre prekinitve delovnega razmerja porok prevzame obveznosti plačila.

Zaželeno je, da se vsak, ki želi posojilo, vsaj en mesec prej prijavi, s tem, da navede željeno vsoto posojila, ta pa je odvisna od vložene članarine in sposobnosti odplačevanja.

Blagajna vzajemne pomoči ne zadržuje denarja v banki, ampak ga vsak mesec razdeli posilecem.

Koliko denarja ima blagajna vzajemne pomoči? Stanje 31. 1. 1979 saldo: 727.722,00 din.

V letu 1978 je bilo razdeljenih posojil skupaj z akontacijam in začasnimi posojili:

2.802.000,00 din posojil
300.230,00 din izplačane članarine.

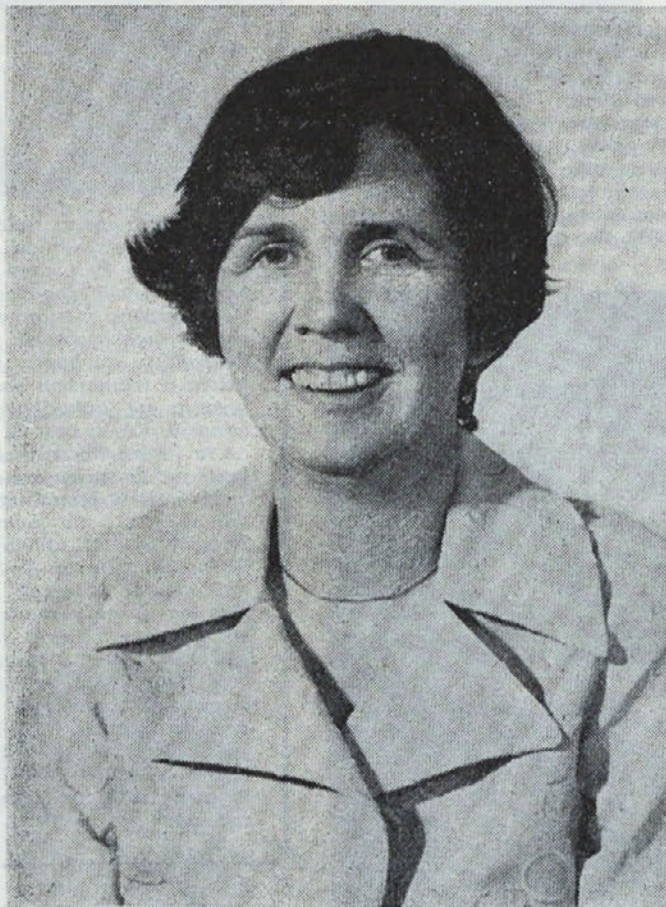
Posojilo je koristilo 750 upravičencev.

Nadzor nad blagajno ima osnovna organizacija sindikata, blagajnik pa je tov. Kokot Jožica.

Jožica Kokot

Naš intervju

Drugič letos so računovodski in finančni delavci v vsej domovini praznovali svoj dan. To je 1. februar in sicer v spomin, ko so na ta dan v Beogradu leta 1945 že sprejeli prve akte, ki so vsebovali tudi teme s tega področja. Zato smo tokrat za našega gosta izbrali delavko iz finančno računovodske službe Jelovice in sicer LOJZKO KRIZAJ, ki je na tem in podobnih delovnih mestih že kar 30 let. Predvsem pa je bila te dni priložnost z njo spregovoriti, ker je v teh dneh za njimi težko delo, to je izdelava zaključnega računa Jelovice. Takoimenovana bilanca namreč zahteva veliko dela in kar je še huje, odkar ima Jelovica toliko temeljnih organiza-

cij je pač treba izdelati tudi več zaključnih računov. Tako so jih letos morali kar sedem.

Najin razgovor lahko začneva prav o zadnjem delu, to je o zaključnih računih. Je bilo naporno?

»Ne smem reči, da ni bilo, vendar smo tega že kar navajeni, saj je to delo pač treba narediti vsako leto. Zato tudi nikdar ni bilo vprašanje ali delati ali ne. Tudi po 12 ur smo delali, če je bilo treba. Moram pa reči, da nam je največja nagrada, če uspemo svoje delo končati pravočasno.«

Če malo pogledam po pisarni vidim sama mlada dekleta. Vi ste vodja te računovodske službe. Pa imate dosti težav, da se dekleta, ki so komaj končala šolanje navadijo teh zahtevnih opravil?

»Z mentorstvom mladih se ukvarjam že kar več kot 20 let. Naporno je to. Predvsem pa zato, ker je mladih zelo dosti in pač zahteva toliko več dela. Pa še mekaj je. Da lahko rečeš, računovodstvo pa poznam in znam delati rabiš kar dobra tri leta. Ker pa imamo tu še težavo več, je še huje. V mislih imam neprimerne prostore, v katerih lahko sami vidite dela v eni pisarni tudi 12 deklet. Niti skozi se ne da priti, kaj še, da bi človek lahko zbrano in dobro delal. Pri vseh novogradnjah v Jelovici so izgleda na nas kar malo pozabili.«

Kot vem ste že kar 30 let v Jelovici. To pomeni, da ste s svojim delom zadovoljni, da tako dolgo vstrajate?

»Ja, precej dolgo sem res bila zadovoljna, sedaj pa sem zmeraj manj. Veste tole naše delo je postalo preobsežno pa tudi toliko se menjajo zahteve in načini, da se enega komaj privadiš, pa je treba že delati drugače. To pa pomeni dodatno delo, saj moraš potem izdelati primerljivost podatkov. Nikogar namreč kasneje ne zanima na kakšen način smo do podatkov prišli. Vsak hoče vedeti na primer, kolikšen je Indeks v primerjavi z letom prej. Podati točno razmerje pa je sila težko.«

Verjetno je precej težav tudi od kar imate ločeno računovodsko in finančno funkcijo. Menda se je to zgodilo prav lani?

»Naš računovodski del ima od tedaj naprej prvenstveno nalogo spremljanje podatkov in jih tudi pravočasno posredovati kot informacije naprej. Dostikrat pa se sedaj zgodi, da smo deležni kritike, ker informacijo ne moremo dati pravočasno od sebe. Vendar to ni naša krivda, če podatkov ne dobimo pravočasno. Mi se trudimo, da bi dali svoj delež pravočasno iz rok, vendar če pritek informacij tako kasni kot se to dogaja pri nas, potem resnično ne gre drugače.«

Vseskozi govoriva o vašem delu. Bolj malo pa o vas?

»O sebi pa ne bi preveč govorila. So mlajše, njih rajše vprašajte.«

No, eno vprašanje pa le. Slišal sem, da ste ob delu pridno študirali?

»Končala sem ob delu srednjo ekonomsko šolo, potem kasneje pa še Višjo ekonomsko komercialno šolo. Za oboje pa lahko rečem, da niti slučajno ni bilo lahko, saj med delom ne moreš študirati, doma pa je tudi najprej gospodinj-sko delo in šele kasneje so lahko prišle na vrsto tudi knjige. No pa je vendarle šlo vse po sreči in šolanje sem končala.«

Na koncu pa mi po pravici povejte, čeprav ste prej kar malo obupavali. Tega dela pa le ne bi zapustili, mar ne?

»30 let je le dolga doba. Mislim, da bom tudi teh par let do upokojitve še zdržala na tem delovnem mestu, kaj bi sedaj menjala.«

S tem zadnjim vprašanjem pa smo jo ujeli. Svoje delo namreč opravlja kar se da dobro in marsikoga v Jelovici bi bilo strah, če bi odšla. Sedaj pa nam je vsem takole javno objubila, da bo to še delala. In ker verjamemo, da ima svoj poklic rada, potem bo to zagotovo držalo. Sicer pa bo do druge bilance malo lažje, čeprav bodo vmes četrletje, polletje in devetmesečni obračun.

J. Čadež

25 let loških razgledov

Te dni je izšla jubilejna številka Loških razgledov, ki praznujejo z njo četrto stoletja izhajanja. Z njimi so leta 1954 mladi kulturni, pedagoški in znanstveni delavci širšega škofjeloškega območja začeli na široko pisati o zgodovini in sedanjosti svojega kraja, predvsem bi lahko rekli, da so z njimi hoteli izraziti nezadovoljstvo s prejšnjim stanjem, ki bi ga lahko imenovali mrtvilo.

Vsa ta leta so se v razgledih, ki so imela v začetku naklado 1200, sedaj pa je 1800 (med drugim je to izredno visoka naklada za tako vrsto publikacije) za-

vestno sledili prvim hotenjem in tako so Razgledi še danes vsebinsko enako zasnovani kot nekdanj. V njih prevladujejo gospodarski članki, pa tudi kultura in literatura ne zaostajata dosti. O tem, da je kakovost objavljenih prispevkov izredno visoka priča podatek, da je v vseh teh letih za Razgled precejšnje zanimanje tudi v tujini in članki so denimo citirani celo v 280 tujih publikacijah. To pa hkrati pomeni tudi mednarodno priznanje piscem Loških razgledov.

Teh piscev so v teh letih našli kar 260. Seveda so številni

med njimi sodelovali praktično v vseh številkah, kar da slutiti, da so razgledi potemtakem tudi sledili dolgoročnejšim ciljem in

JELOVICA

sporočilom. To pa hkrati tudi ne pomeni, da je zaradi stalne prisotnosti nekaterih ta publikacija obsojena na mrtvilo. Vedno je tudi dovolj svežih oziroma novih piscev in tako je tudi s sestavo uredniškega odbora. Zanimivo je celo to, da je Hrvatski zbornik, podoben je Razgledom, osnovala in vodila nekdanja stalna sodelavka Razgledov in podobno kot ti, je tudi Zbornik uspešen in proderen.

Ob jubileju se novemu uredniškemu odboru, ki ga vodi kot glavni in odgovorni urednik dr. Branko Berčič s čestitkami pridružuje tudi glasilo Jelovica in jim želi še obilo podobnih bogatih let.

f. pavlin

Kolektiv ki ve kaj hoče

Tovarno »5. maj« sem si predstavljal drugače. Manjši obrat, zanemarjen, ljudje, ki ne vedo kaj hočejo. Taka je bila moja slika. Toda stvarnost je povsem drugačna. V industrijski coni Pule, to je na vzpetini, kjer se lepo vidi skoraj vse mesto je postavljena nova moderna tovarna, v kateri je tudi polno novih strojev. Vse je lepo, snažno, prostori so svetli, imajo lepo jedilnico, zunaj moderen energetski objekt, pa lepo zunanje skladišče lesa, tudi notranje je urejeno in prostrano. To je resničnost o tej tovarni. Torej povsem drugačna od predstav.

Seveda so za tovarno najvažnejši ljudje. Z vsemi od skoraj 150 zaposlenimi nisem prišel v stik, z marsikom pa sem spregovoril. Ponosni so na svojo tovarno, ki so jo zgradili takorekoč s svojim od ust pritriganim denarjem. Tu je morda tudi skrivnost v vsej urejenosti, saj vedo, da je to njihova tovarna in jo

predvsem posledica razmišljanja o tem, kakšna naj bo prihodnost tovarne. Ali še naprej delati po naročilu, ali pa se usmeriti na velikoserijsko proizvodnjo. Odločili so se za oboje. Razumljivo, z delom proizvodnje ostajajo neodvisni, z drugim pa bodo povsem enakovredno sodelovali z Jelovico na do-

ni (1977) pa podatki govore o 220 starih milijonih dobička, ki ga je ustvarilo takrat komaj 100 zaposlenih. Izgube ta delovna organizacija že 14 let ni imela. Povprečni osebni dohodki so prav tako izredno dobri. Predlanski je bil 4750 dinarjev na zaposlenega, lanski pa bo okrog 6000 dinarjev. Skupaj so delavci

Direktor 5. maja
Lino Belušič

»Po dolgoletnem sodelovanju z poslovalnico Jelovice tu v Puli, smo se končno uspeli dogovoriti samoupravno z enim največjih jugoslovanskih izdelovalcev stavbnega pohištva o trajnejšem sodelovanju na dohodkovnih odnosih. Veseli nas, da so za ta korak bili tudi delavci v Jelovici in mi delavci 5. maja bomo naredili vse da bodo delavci Jelovice s tem sodelovanjem zadovoljni in da bomo skupaj dosegali to kar smo s samoupravnim sporazumom začrtali. Naša proizvodnja v prvem letu bo majhna, vendar bomo že drugo leto to proizvodnjo potrojili. Taka obljuba pa je velika in nas vezuje. Prepričani smo, da jo tudi bomo izpolnili.«

15. decembra 1978 sta direktor JELOVICE Tine Kokelj in direktor 5. MAJA podpisala samoupravni sporazum o trdnem sodelovanju, kar je zagotovo šele začetek skupne poti

tudi primerno spoštujejo. Prehodkovnih odnosih. Ti pa jim cej sem govoril z vodilnimi delavci. Skoraj vsi so prepričani, da je tovarna na pravi poti in so seveda tudi bili v preteklosti pobudniki odločitev in te poti. Prav zato pa tudi vsi govorijo o sodelovanju z Jelovico kot o nečem, kar mora prinesiti uspeh za obe strani. Malo je temu »krivo« to, da je pač v drugih republikah vse kar je slovensko malo bolj vrednoteno, res pa je tudi, da vedo, kakšno je povpraševanje na jugoslovanskem tržišču po izdelkih Jelovice. Vedo, da imeti del tega programa pomeni tudi zagotovljeno tržišče.

Pa še nekaj je takoj opaziti. Za samoupravni sporazum z Jelovico se niso odločili zaradi tega, ker bi jim v preteklosti šlo slabo. Njegova odločitev je bila

seveda zagotavljajo tudi trajnost sodelovanja.

OSEBNA IZKAZNICA 5. MAJA

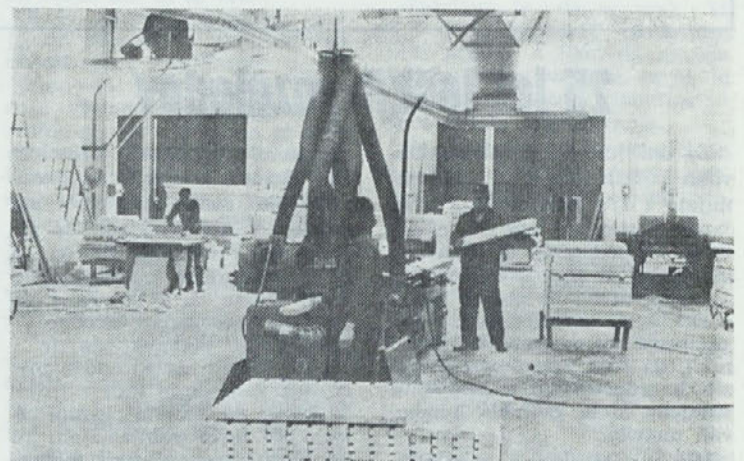
Tovarna je svoje ime izbrala po zgodovinskem datumu, 5. maju 1945, ko so partizani IV. armade osvobodili Pulo in jo priključili k Jugoslaviji.

V 5. maju dela 147 delavcev, od tega jih je skoraj 90 odstotkov s kvalifikacijo, seveda pa je med njimi tudi precej takih, ki imajo tudi višjo izobrazbo.

Poslovni rezultati te tovarne so izredno dobri. Ker v tem trenutku, ko to pišem še niso znani podatki za lansko, to je 1978 leto, zato pa ocene govore, da bodo dobri, kar pomeni, da je tovarna poslovala z ostankom dohodka (dobičkom). Za predla-

predlani ustvarili 31 milijonov dinarjev celotnega dohodka, lanski pa bo blizu 40 milijonov.

Kot rečeno so v lanskem letu zgradili novo tovarno. Stara je bila na neprimerni lokaciji v mestu. Nova tovarna je stala skoraj 55 milijonov dinarjev, pri tem pa so sami prispevali 31 odstotkov te vsote (to je izredno visok odstotek tudi za

Novih strojev je v 5. MAJU precej, vendar jih je še premalo. Predvsem linije še niso zaključene. Kljub temu pa proizvodnja od prvega dne teče s »polno paro«, od tega je polovica oken, ki jih že delajo po tehnologiji Jelovice.

naše razmere), ostalo pa jim je prispevala Istrska banka Pula. Njihovo posojilo je pod ugodnimi pogoji, tako bo prvi obrok zapadel plačilu šele proti koncu leta, posojilo pa bodo vračali 8 let.

Z tem denarjem so zgradili novo tovarno, kupili za več kot 10 milijonov dinarjev nove opreme, predvsem so tu novi stroji, lakirnica, nova kotlovnica in še bi lahko naštevali.

Izredno dobro skrbe tudi za standard zaposlenih. V tovarni je nova moderna jedilnica, ki je po pripovedovanju delavcev najmodernejša v vsej Puli, pa tudi izredno poceni. Malica stane delavce komaj 4 dinarje. Tudi drugače so na čelu puljskih delovnih organizacij. To pa predvsem po delitvi, ki jo je prinašala znana sindikalna lista. Tudi stanovanjskih težav doslej niso poznali. Večina zaposlenih ima to vprašanje rešeno, tako so denimo samo za letošnje plačali 6 novih stanovanj. Izredno dobro so nagrajevani tudi učenci v gospodarstvu, ki jih imajo letos kar 30, saj namreč nova tovarna zahteva še

Stevo Adžič,
vodja poslovalnice Jelovice v Puli

»S tem delovnim kolektivoma naša poslovalnica že dolgo sodeluje. Moram reči, da so vodstveni ljudje, s katerimi sem najpogosteje prihajal v stik izredni ljudje in da je z njimi veselje delati. So izredno pošteni, tu mislim poslovno, in se nanje lahko povsem zanesem. V osmih letih našega sodelovanja nismo imeli nikdar nobenih problemov in tudi zato sem bil med tistimi, ki so spodbudili podpis samoupravnega sporazuma. Mislim, da bo dal ugodne rezultate, koristi od tega sodelovanja pa bodo imeli delavci obeh strani.«

Vlado Krznarič,
obratovodja in predsednik OO sindikata

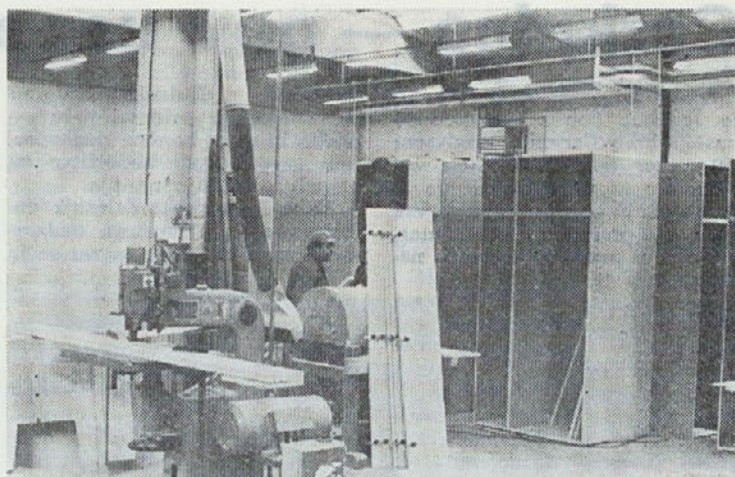
»Prepričani smo, da je bila odločitev obeh kolektivov upravičena. Predvsem ima velik pomen za nas, ki smo več let nazaj načrtovali in sedaj tudi dobili novo tovarno, ki seveda mora biti polno izkoriščena. To pa omogoča le velikoserijska proizvodnja, kakršna nam je sedaj zagotovljena s samoupravnim sporazumom z Jelovico o proizvodnji oken. Velikega pomena pa je ta odločitev tudi za prebivalce Pule, saj bo precej novih delavcev dobilo zaposlitev. Seveda pa to sodelovanje zagotovo ne bo ostalo samo pri čisti proizvodnji. Kot predsednik sindikata mislim, da bomo z delavci Jelovice sodelovali tudi na drugih področjih, ki so običajno v ospredju sindikalnega delovanja.«

več novih delavcev. Vsi ti vanci obiskujejo poklicno šolo v Puli.

Seveda je dobro vedeti, kaj delajo. Do otvoritve nove tovarne, ta je bila 16. decembra 1978, so v 5. maju izdelovali predvsem notranjo opremo za hotele, trgovine, banke, stanovanjske bloke in podobne objekte. Izdelovali so večino notranje opreme razen vrat in nekaterih vrst oken, oboje so kupovali že več let od Jelovice. V novi tovarni pa bo razmerje drugačno. 50 odstotkov, torej polovica proizvodnje bo še vedno namenjene opremljanju, po naročilu kupcev, polovica pa bo v proizvodnji namenjeno izdelavi oken. Te bodo kot veste izdelovali po tehnologiji Jelovice. Letos bodo predvidoma naredili 15000 oken, drugo leto pa naj bi po optimistični napovedi direktorja 5. maj naredili že več kot 40.000 oken. Za proizvodnjo rabijo letno 2000 m³ lesa, ki ga kupujejo v Bosni, v Cerknici in v tujini.

5. MAJ — JELOVICA

Obe tovarni že dolgo sodelujeta. Res je to sodelovanje temeljilo predvsem bolj na trgovini, in sicer je puljska tovarna kupovala od Jelovice vrata, podboje, okna ter polkna, ki jih je rabila pri vgrajevanju in opremljanju poslovnih stavb in stanovanjskih blokov. Malo več od trgovanja pa je bilo leta 1976, ko je Jelovica gradila v Italiji. Pri obnovi potresa v Furlaniji je namreč sodelovala tudi večja skupina delavcev — mizarjev iz 5. maja. Seveda pa je počasi le moralo priti tudi

Polovica izdelkov pa še vedno predstavljajo izdelki narejeni po željah kupcev, predvsem za notranje opremljanje prostorov. V tovarni so pravkar v izdelavi omare za puljsko banko.

do drugačnih stikov. Jelovica zaradi vse večjega povpraševanja po izdelkih ni mogla več kriti potrebe te tovarne, ki je bila sicer velik kupec, vendarle ne edini. Moralo je torej priti do tesnejše oblike sodelovanja, ki je tudi pripeljalo do podpisa samoupravnega sporazuma, ki uradno nosi naziv: Samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev.

In v čem je njegovo bistvo. Predvsem v tem, da se bodo na eni strani izkoristile nove zmogljivosti, ki jih je pridobil 5. maj. Z njihovimi okni bo ponudba Jelovice veliko večja in lahko rečemo, da bo čez leto lahko pokrila tudi vse želje na tržišču po belo pleskanih oknih. 5. maj pa si je seveda tudi zagotovil tržišče, saj 18 poslovalnic, ki jih ima Jelovica po vsej Jugoslaviji to tudi zagotavlja. Za polovico svoje proizvodnje, to je opremljanje, pa je 5. maj tudi dobil dovolj potrebnih vrat, oken in drugega, kar pač nima v svojem programu, izdeluje pa to Jelovica.

Seveda je v 15 strani debelem samoupravnem sporazumu podrobno vse napisano, vendar je pomembnejše od tega to, da so se delavci obeh tovarn izjasnili za tako sodelovanje. To je večji porok od papirja, da bo to so-

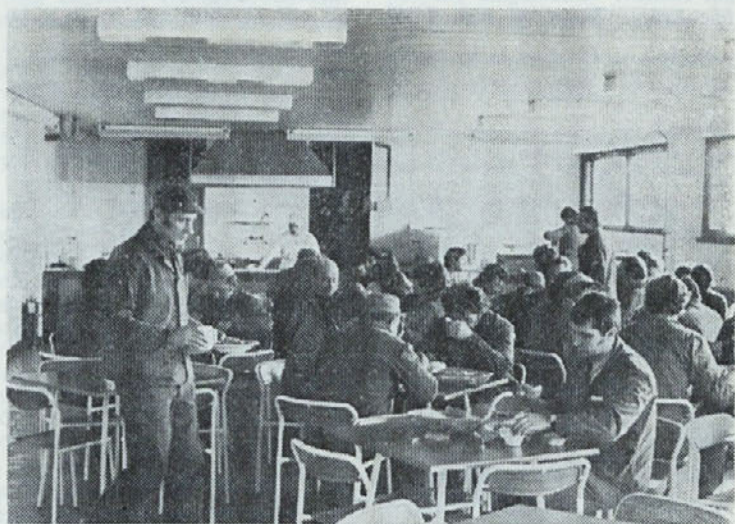
delovanje resnično tako kot je treba. Pa tudi, da se bo še razvijalo v nove objekte.

Morda na koncu še nekaj. Puljska poslovalnica Jelovice je med tistimi, ki dosegajo izredno dobre prodajne rezultate. Vendar pa je še vedno ostal velik del tržišča nepokrit, ker je bil prav 5. maj dobro uveljavljen na vsem področju Istre pa tudi Kvarnerja in nekaterih otokov v tem delu Jadrana. Z

novim sodelovanjem pa bo seveda tudi to področje veliko bolje pokrito z izdelki Jelovice, kar zagotavlja predvsem 5. maj, ki bo pač v svojih gradnjah in načrtih predvidel taka okna in vrata, ki so v programu teh dveh delovnih organizacij. Če že ne bi bilo (vendar v to ne kaže dvomiti) večjih poslovnih uspehov iz sodelovanja, pa bo tržišče za Jelovico večje. Se argument več, ki govori o upravičenosti odločitve obeh kole-

slike in tekst J. Čadež

Delavci so posebej ponosni na svojo jedilnico, za katero pravijo da je najlepša v Puli in da ima tudi najcenejšo in najboljšo hrano.

Cerknica — nov uspeh Jelovice

Precej dolga je zgodba, kako je Jelovica dobila v izgradnjo naselje hiš v Cerknici. Predvsem zato, ker je težko naštetih vse elemente, ki so prispevali, da je na natečaju uspela, pa tudi vsa pota, vse ponudbe osebne intervencije in podobno je težko na-

Sestanek v Zadrudnem domu v Cerknici je prinesel prve zapiske in prve končne dogovore, ter seveda tudi zadolžitve za uspešno gradnjo naselja.

Tako je arhitekt Zalaznik dobil zadolžitev glavnega nadzor-nega za to naselje. Takrat se je

kih delovnih pogojih, da celo bodoči lastniki hiš niso hodili po naselju.

Nekaj že pred novim letom, večina pa v l. 1979 pa so v naselju začeli delati tudi koope-ranti. Prvi steklar Stojilkovič, drugi elektroinstalacije Elmont. Tretji vodoinstalacije Instalaci-je Sk. Loka, četrti kleparji Žiri. Doba še teče in v februarju mora biti pogodbeno obveznost iz-vršena.

Ni verjetno treba posebej po-udariti, da v Cerknici predstavlja 43 hiš veliko tudi za samo mesto Cerknico, zato občani in ostala okolica spremlja dogaja-nja v naselju in ob tem razmišlja. Temu razmišljanju moramo prislusniti in ob pravem času delovati. Pa tudi smo si dobro zapomnili besedo glavnega di- rektorja Brest Cerknica tov. Strleta, ki je rekel: »Uspeh na celi črti...«

Rad bi dodal tudi to, da v začetku nismo pričakovali, da bodo individualci plošče izdelali do roka, pa so jih celo z med-sebojnim tekmovanjem. S tem so nas potegnili v vrtnice montaže in s prvo montažo smo pričeli 25. septembra 1978. Na montaži smo doživeli vse »rado-sti« tega letnega časa, poleg tega pa še pomankanje materialov iz nabave (kritina) in proiz-vodnje (okna). Na gradbišču je

dnevi rekel: »Ljubljanska banka je našo finančno konstrukcijo sprejela v svoj statut, ker se je pokazala kot najbolj dodelana doslej predvsem pa je dala rezultate tako hitro, da je njen učinek kar največji.«

Tudi predsednik zadruga tovariš Zigmund, ki je v Cerknici znan politični delavec in na visokem položaju v Brestu je dejal, da to naselje še ni dokončno razvito in da se zemlja kupuje še naprej od tega naselja. To pa seveda hkrati pomeni, da nekje potihem lahko računamo, da bi se tudi v pri-

Na posnetku je le del naselja montažnih hiš Jelovica v Cerknici

šteti. Predvsem pa kaže povedati, da so bila za predvideno naselje v Cerknici, kjer je bilo treba postaviti 43 hiš izdelana prilagojena varianta tipskih hiš, ki sta jih izdelala arhitekta Križaj in Zalaznik. Nastali so novi tipi hiš, predvsem na osnovi zazidalnega načrta, ki so ga izdelali pri LUZ v Ljubljani. Tipe hiš smo preimenovali v C1, C2, C3, C4, C5 in C6, kar pomeni Cerknica. Na osnovi teh tlorisov smo potem izdelali tudi ponudbo. Potem smo čakali.

Stanovanjska zadruga v Cerknici je takrat poleg naše ponudbe imela še dve drugi. Seveda smo nestrpno čakali na odločitev in vmes seveda tudi pridno pošiljali dodatne informacije. Prvi, ki je izdelal, da smo uspeli na natečaju je bil tovariš Rozman. To pa je hkrati pomenilo začetek novih problemov, saj je 43 kupcev tudi 43 želja in seveda še toliko pogodb. Radelj je predlagal rešitev: »Obdelajmo jih vse naenkrat«. Tako je tudi bilo.

začelo tudi težko delo v razvojnem oddelku, ki pa je bilo uspešno. Po treh mesecih je namreč že stalo prvih 5 montažnih hiš.

Montažo je v Cerknici vodil Rafo Belčič. Dela je imel več kot preveč. Če povema na začetku, da je bilo celotno naselje pod streho že decembra, torej dobrih pet mesecev po tem, ko smo imeli prvi pogovor s kupci, potem je povedano dovolj. Sicer pa naj o tem tovariš Belčič sam pripoveduje:

»Bali smo se vremena. Silno je nagajalo ob začetku montaže, potem se je popravilo in nas dobesedno čakalo, da smo strehe postavili. Zadnje hiše v decembru so bile pa postavljene v velikem mrazu — vetru in dežju. Takrat so grupe morale prenehati z delom zunaj in se preseliti pod streho, kar pa ni nobena tolažba, saj se je mrazu priključil še preprih. To je bilo resnično težko delo in fantje zaslužijo priznanje, saj so ravno oni izpolnili rok in to v ta-

Temelji in kletni del so bili zgrajeni zelo hitro, zato pa še okolica ni urejena. Ko bo, bo to naselje v Cerknici izredno lepo

delalo 3 do 6 grup. Montaža je potekala brez nesreč kljub improviziranim rešitvam varnosti pri delu.«

Toliko Belčič. K njegovim izjavam bi lahko dodali še precej. Največ problemov smo imeli s sprotnim usklajevanjem med številnimi tipi hiš in seveda tudi s sprotnimi željami posameznih kupcev. Delu smo bili kos, na pridobljenih izkušnjah pa bomo v bodoče takšne naloge reševali še smejeje. Tudi z nekaterimi kooperanti smo imeli veliko težav in prihodnje se jim bomo znali izogniti. Ali kooperantom ali težavam.

Kot rečeno, za nas so v tem trenutku največ vredne pohvalne in zadovoljne besede kupcev. Finančni vodje stanovanjske zadruga Stane Zidar nam je pred

lagi solidne in uspešne gradnje uspelo uvrstiti tudi na tamkajšnjem natečaju.

Na koncu bi kazalo nekaj spregovoriti o kazateljih uspeha. Teh v tem trenutku še ni, vendar lahko rečemo le to, da so bile cene dobro postavljene, tudi roki so bili pravilno postavljeni in zato tudi izpolnjeni, tudi plačila s strani kupcev so redno pritekala, tako nimamo dolgov z njihove strani. Zato trdno verujemo, da nas ob zaključku del ne bi smelo biti sram.

Tekst: Janez Radelj in Miloš Zalaznik

Foto: J. Čadež

Hiše so nekoliko spremenjene od znanih osmih vrst hiš Jelovica

Luknje v reševanju socialnih razmer

Zelo radi govorimo o različnih problemih in težavah, ki jih ima ta ali oni v našem delovnem okolju. Nema lokrat zaide smer pogovorov, ki so običajno med malico (in tudi drugače) na področje takoiimenovane socialne. Tu mislim predvsem na različno socialno in materialno stanje tega ali onega, skratka na probleme, ki dejansko so in na probleme, ki so morda le navidezni ali namišljeni.

Res je, da je v vsaki delovni organizaciji sindikat in socialna služba tisti naslov, ki to področje spremlja, analizira in po možnosti tudi ukrepa in rešuje. Reševanje posameznih primerov pa je pogojeno poleg znanih meril in načel, ki jih naša družba ima, tudi intenzivno sodelovanje prizadetega in njegovo zainteresiranost ter pomoč pri reševanju svojega položaja. Prav zadnja misel na žalost pogosto odpove in o tem bi kazalo nekaj reči.

Začeli bi s takoiimenovano socialno pomočjo ali ozimnico, kot jo tudi radi imenujemo. Sredstva zato planiramo že z letnim planom vsake osnovne organizacije sindikata.

Višina sredstev je odvisna od potreb in finančnega uspeha TOZD, sicer pa lahko takoj ugotovimo, da nikoli niso velika. Za delitev teh sredstev, kot smo že ugotovili, imamo že ustajena merila in načela, vendar si nekateri že z nekakšno tradicijo pravico oziroma upravičenost do le-te kar prilajšajo. Opaziti je zlasti pri takih, ki je sam še bore malo napravil za izboljšanje svojega morda ne rožnatega položaja in je za vse zlo, ki ga morda ima kriva le družba. Torej vsako leto sproti čaka in sprašuje po pomoči, češ kaj vse bo nabavil in koliko mu pomeni »socialna pomoč«, itd. Istočasno pa ugotavljamo, da prav ti z denarjem osebnega dohodka ne delajo preveč skromno in racionalno.

Otroški dodatek je tudi večkrat tema pogovorov. To področje je pravno dobro obdelano, vendar so stvari, ki niso povsem »čiste«, so pa zakonsko morda neoporečne. Po življenjski plati gledano in ocenjeno s preprosto logiko, se v prejemanju otroške-

ga dodatka nikakor ne morejo enačiti gospodinjstva s skromnim stanovanjem, ki jim je edini dohodek »plača« in gospodinjstvom, ki se intenzivno razvijajo in bavijo še s kmetijstvom ali živinorejo. Dogaja se, da sta v isti delovni organizaciji zaposlena dva delavca iz iste vasi, morda soseda in je prvi izrazilo delavskega porekla, drugi največji kmet (ali pa je vsaj bil) pa sta oba upravičena do otroškega dodatka... Tretji trn v marsikateri peti pa je regres za letni dopust, predvsem tisti stimulatívni, ki ga prejme le kdor letuje. Spričo pretežnega dela kmečkoga ali polkmečkoga delavstva v naši temeljni organizaciji (Preddvor), je ta tematika vsako leto precej vroča. Pa pogledjmo kako je temu in kdo ima bolj prav.

V osnovi izhajamo kaj je letni dopust in čemu je namenjen? Odgovor brzokone ni težak in je vsem jasan. Letni dopust koristimo v različne namene, za kar je poleg dejanskega oddiha in počitka tudi namenjen. Torej z odmerjenim številom dni letnega dopusta naj bi si vsak delavec zagotovil vsaj par dni za oddih in počitek. Tako bi nedvomno koristil sebi z boljšim počutjem in zdravjem ter družbi z manjšimi bolezenskimi izostanki in seveda večjo produktivnostjo, kar prinaša neposredno tudi višji osebni dohodek.

Po vprašanju regresa za letni oddih je ravno tako treba izhajati iz načela, kaj je in čemu je namenjen. Če bomo tudi tu našli pravi odgovor, kar smatram da ni težko, bomo z lahkoto razumeli naš stimulatívni sistem izplačevanja regresa. Način kakršnega imamo v Jelovici je tudi osnovno izhodišče občinskih in republiških sindikatov.

Mislim, da smo vsaj delno obdelali nekaj pomembnih vprašanj, ali bolje rečeno, le nakazali nanje in o katerih bi kazalo ob pravi priložnosti še razpravljati. Nedvomno pa bo minilo še precej časa, da bomo na taka in podobna vprašanja gledali bolj realno in ne zgolj iz osebnih interesov s priokusom nevoščljivosti.

Zupan Anton

Akcijski program dela sindikata v letu 1979

Program je izoblikovan na osnovi programa dela republiškega in občinskega sindikalnega sveta ter obvez sindikalnih osnovnih organizacij in konference sindikata Jelovice.

I. V mesecu marcu se bo vršila konferenca osnovnih organizacij sindikata s sledečim dnevnim redom:

1. delovanje sindikata v preteklem letu in sprejem programa dela osnovnih organizacij v letu 1979.

2. Razprava in sprejem sklepa o gospodarjenju TOZD in DO v letu 1979.

3. Uveljavljanje uresničevanja delitve po delu in rezultatih dela.

II. Posebno pozornost bo treba posvetiti oblikovanju temeljnih organizacij združenega dela, uveljavljanju samoupravnih odnosov v delovnih in sestavljenih organizacijah združenega dela, uveljavljanju samoupravljanja v krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih.

Uveljavljanje načel delitve po delu in rezultatih dela je trajna in posebna naloga organizacij in organov zveze sindikatov

Prizadevanje za uspešnejše gospodarjenje in gospodarsko stabilizacijo je ena temeljnih nalog osnovnih organizacij sindikata da vztraja, da se izoblikujejo in sprejemajo taki razvojni načrti, ki bodo zagotavljali stabilizacijo gospodarjenja v vseh temeljnih organizacijah združenega dela.

Dolžnost sindikata je, da sodeluje pri oblikovanju in pripravah srednjeročnih planov razvoja za obdobje 1981—1986.

Uveljavljanje delegatskih odnosov v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih, posebej pa v samoupravnih interesnih skupnostih, je eden izmed temeljnih pogojev za uveljavljanje političnega sistema socialističnega upravljanja. Organizacije sindikata morajo neposredno sodelovati z delegacijami pri oblikovanju in uveljavljanju stališč, tako da bodo ta v skladu z interesi delavcev, ki jih zastopajo delegati.

Uveljavljanje dohodkovnih odnosov in svobodne menjave dela je osnovni pogoj, da bodo delavci celovito obvladali pri pridobivanju in razporejanju dohodka.

Posebno je treba stremeti, da vse temeljne organizacije združenega dela dolgoročno programirajo svoje kadrovske potrebe, da na osnovi vključenih programov dela uveljavljamo svobodno menjavo dela med uporabniki in izvajalci.

Stalno je treba stremeti za življenjskimi in delovnimi pogoji delavcev in sicer:

v prizadevanjih za odpravljanje težkih ter zagotavljanju varnih, zdravih in humanih delovnih razmer,

v zavzemanju za hitrejšo samoupravno preobrazbo na področju zdravstvenega varstva in doslednejšem izvajanju preventive predvsem v smislu zmanjšanja bolezenske odsotnosti z dela.

Da se uresniči družbeni dogovor o minimalnih standardih v življenjskih in kulturnih pogojih pri zaposlovanju delavcev.

Zavzemati se je treba za hitrejšo gradnjo vzgojnovarstvenih ustanov in s tem reševanje perečih problemov otroškega varstva.

Z večjim samoupravnim vplivom delavcev na področju stanovanjske politike in doslednim uresničevanjem srednjeročnega plana stanovanjske izgradnje ter rezultati je eden od pomembnih kriterijev za pridobitev stanovanja ali stanovanjskega posojila posameznika.

Kulturno življenje, rekreacija in oddih delavca so pomembni elementi, ki lahko prispevajo k in s tem k izboljšanju materialne osnove družbenoekonomskega položaja delavcev. Osnovne organizacije sindikata je nujno treba vzpodbuditi, da sestavijo svoje programe in pričnejo aktivno in samostojno delati med članstvom v temeljnih organizacijah združenega dela.

Da bo program dela in akcija sindikata, katere se nakazujejo med letom je nujno, da se pospeši sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi.

Franc Stražar

Naše povabilo naj bi v glasilu sodelovali tudi upokojenci je že naletelo na ugoden odmev. Tokrat objavljamo pismo upokojenca iz Preddvora, še enkrat pa vabimo tudi ostale naj nam pišejo. O čem, o tem boste vedeli sami najbolje. Pa še enkrat. Če ne dobivate glasila, pišite tov. Pavlinu v Jelovico in on bo uredil, da boste glasilu redno dobivali.

Uredništvo

NOVOLETNI OBISK — LEPA POZORNOST

Napak sem mislil, da si z odlokom v zasluženi pokoj pozabljen ali morda »odpisan« od svojih bivših delovnih tovarišev in vodstva podjetja. Pa temu ni tako, vsaj za nas upokojence Jelovice. Vsako leto imamo organiziran izlet in pogostitev, prejemo časopis »Jelovica«, itd.

Svoj pokoj sem zaslužil v obratu Preddvor — sedaj TOZD Primarna predelava lesa — senčila. Tu sem delal kot samičar, svojih 10 let. Poleg težaškega dela (saj sem na »samici« obdeloval najdebelejše hlode) in slabih delovnih pogojev imam tudi nekaj prijetnih spominov na žago, kot ta obrat imenujemo mi domačini.

Kot upokojenec, sedaj zelo težki invalid na vozičku, rad prebiram vaše glasilu »Jelovica«. Najbolj me zanimajo članki o modernizaciji žagalnice oziroma rekonstrukciji celotnega obrata v Preddvoru. Smatram, da bo to tudi za nas krajane velika pridobitev.

Zdaj, ko imam že besedo naj to izkoristim še za skromno zahvalo za novoletno čestitko in koledar, kar je znak pozornosti do nas upokojencev. Posebej pa bi se rad zahvalil direktorju TOZD Preddvor, obratovodji in predstavnikom sindikata Preddvor za novoletni obisk in darilo, ki me je prijetno presenetilo. S tem ste tudi vi potrdili mojo prejšnjo ugotovitev, da kot upokojenec in invalid zares nisem ostal sam. Mojo obljubo, da spomladi obiščem obrat, bom pa tudi držal.

Lep pozdrav

STANKO ŠAVS, Preddvor 31

ZAHVALA

V času novoletnih praznikov so me obiskali moji nekdanji sodelavci. V prijetnem razgovoru smo obujali spomine na nekdanje skupno delo in dogajanja v našem kolektivu. Čeprav me je težka poškodba odtrgala iz delovne sredine, sem z mislimi še vedno z vami dragi sodelavci.

Za obisk in prekrasno darilo se vsem skupaj najtopleje zahvaljujem in vam želim v novem letu mnogo delovnih uspehov.

Vrhovnik Ljubica

Še preveč nesreč

Lansko leto je bilo leto dobrih poslovnih rezultatov. Zato so morali delavci vložiti določen napor za doseganje boljših delovnih učinkov namreč. Posledica teh prizadevanj pa so tudi nesreče ob delu. Lani jih je bilo 89. V primerjavi z letom prej jih je bilo nekaj manj, saj jih je bilo takrat namreč 100.

Če pogledamo po temeljnih organizacijah potem je bilo naj-

več nesreč v temeljni organizaciji okna in vrata:

	nesreč
TOZD 1	9
TOZD 2	39
TOZD 3	21
TOZD 4	26
TOZD 5	3
DSSS	1

Število nesreč pada, vendar bi vseeno rad opozoril na tista delovna opravila, kjer je možnost težkih oziroma celo smrtnih nesreč. Če bi jih pogledali po temeljnih organizacijah so takale:

TOZD Primarna senčila

obrat Preddvor

— žagalnica — zastarelost strojne opreme, težki delovni pogoji na skladišču žaganega lesa;

— lakirnica — velika koncentracija škodljivih par in plinov, neustrezno skladiščenje odpadnih snovi in lakov; obrat Kranj

— neustrezno skladiščenje vnetljivih snovi, stiropora, težki delovni pogoji na delovnem mestu kitanje površin;

TOZD Okna vrata

obrat vhodnih in garažnih vrat — neustrezna lokacija lakirnice in izredno slabi delovni pogoji na liniji vrat. Posebno bi opozoril na delovna mesta, kjer zaradi teže dela, delavci zaradi telesnih okvar postanejo delovni invalidi:

a) lakiranje kril,
b) lakiranje podbojev,
c) montaža ključavnic in nasadil,

d) montaža kril na podboj in pomočnik,

— nujno je treba pristopiti k izboljšanju delovnih razmer; obrat letev

— delovni pod v lakirnici obrata je izredno dotrajan. Ne zagotavlja več varnega notranjega transporta. Čiščenje poda je neučinkovito in predstavlja veliko nevarnost požara. obrat Zaga

— zastarelost obrata oz. celotna tehnologija dela. Stanje je izredno kritično; zahteva je po ureditvi oz. posodobitvi tega obrata.

vzdrževalni servis

— neustreznost skladiščenja goriva in maziva. Nujna je ureditev ustreznega skladišča goriva in maziva.

obrat okna vrata

— največji proizvodni obrat v naši DO ima probleme, kot so:

a) slabo prezračevanje,
b) visoke temperature (v polletju),
c) izrabljenost ključnih strojev,

d) akumulatorska postaja — lokacija ne ustreza,
e) premajhna vlaga v delovnih prostorih,

f) zaprašenosť obrat prirezovalnica

— največji problem obrata je ropot na liniji slojastega lepljenja. Zvočna zaščita, katera je bila naročena v preteklem letu ni bila izdobljena, kar pa je nujno potrebno v letu 1979.

TOZD Jelobor

obrat Gorenja vas

— obrat je zelo neurejen iz strani požarne varnosti. Na obratu nam ni uspelo aktivirati gasilske desetine. Nujno je poživeti gasilsko dejavnost na obratu ter zavarovati lakirnico pred požarom in urediti skladišče lakov in maziv.

obrat Sovodenj

— žagalnica na obratu je zastarela. Nujno je treba posodobiti strojno opremo žagalnice. Velik problem je tudi nezadostno odsesavanje, kar povzroča zaprašenosť obrata.

TOZD Gradnja montažnih objektov

S posodobitvijo proizvodnje montažnih elementov v letu 1979, se bodo delovni pogoji zelo izboljšali. Vendar ostajajo še vedno odprti problemi na montaži montažnih objektov. Z dobavo avtodvigala je bil narejen korak naprej k posodobitvi dela pri montaži. Velik problem je še vedno odrajanje. Zaradi slabega odrajanja se je na montaži zgodilo približno 75 % vseh nesreč.

Potrebno je, da se najde ustrezen način odrajanja ter se tako zagotovi varen način dela. Uporaba osebnih zaščitnih sredstev se ne uporablja namensko. Velikokrat se tudi uporablja slabo vzdrževano ročno orodje.

V letu 1978 smo na TOZD-u sestavili strokovno skupino, ki je začela zaradi velikega števila nesreč z ukrepi reševati to perečo problematiko. Tako so bili na sestankih skupine dani predlogi:

— da se popravi kupoprodajna pogodba med kupcem in prodajalcem:

a) ureditev gradbišča,

b) ureditev električne napeljava na gradbišču,

c) dostopne poti,

d) prostor za orodje,

— da se izdelata elaborat montažne gradnje objektov,

— da se vsaki skupini dodeli en ročni gasilni aparat S 6,

— da se vsaki skupini dodeli opozorila na gradbišču,

— da se nabavijo varovalna elektrostikala za varovanje električnega ročnega orodja,

— da se izdelata predlog odrajanja.

V letu, ki je za nami, smo izvršili redne zdravniške preglede delavcev, ki delajo na delovnih mestih, kjer so možne zdravstvene okvare (ropot, prevelika vibracija, koncentracija škodljivih par, prahu, vlage, jedkih snovi itd.).

Izdobavljen je bil tudi letni kontingent osebne zaščitne opreme. Pri tem je opaziti, da se uporaba osebnih zaščitnih sredstev povečuje oz. danes ni delavca v proizvodnji, ki ne bi uporabljal teh sredstev.

Od strani republiškega inšpektorja za delo so bili v letu 78 pregledani vsi naši obrati. Pri pombe inšpektorja so bile enake, kot sem jih navedel v prvem poglavju — o problemih v TOZD-ih.

Matjaž Tičar

Znanje, delo, izobraževanje

Obdobje, v katerem živimo, je izredno dinamično. Priča smo zelo hitremu razvoju tehnike in tehnologije, saj je vse več tehničnih rešitev, ki postanejo zastarele in neuporabne že prej kot v desetih letih. Prav tako se z uveljavljanjem samoupravljanja zelo hitro spreminjajo tudi naši družbeni odnosi. Iz dneva v dan raste proizvodnja materialnih dobrin, tako tistih, ki so potrebne za življenje kot drugih, s katerimi si življenje olepšujemo. Celoten razvoj gre v smer lažjega, bolj avtomatiziranega in visoko produktivnega dela, ki pa zahteva tudi drugačnega delavca. Vse manj je pomembna fizična moč in spretnost, vse bolj postaja pomembno znanje. Ta ugotovitev velja za visoko zahtevna delovna opravila v enaki meri kot za srednje in manj zahtevna dela in naloge.

V procesu učenja v redni šoli pridobljeno znanje hitro zastareva, zato znanje izgubi svojo vrednost, če ga ne obnavljamo in dograjujemo. V današnjem tempu razvoja tehnike zastari znanje že po nekaj letih. Kdor razvoju svoje stroke ne sledi, kdor ne dopolnjuje svoje znanja, ga bo tok življenja in doganja kmalu pustil ob strani. OŠ-dobne naprave in stroji so vedno narejeni po zadnjih izsledkih v tehničnem in tehnološkem razvoju.

Izobraževanje vse bolj postaja neprestan proces, ki se ne zaključuje takrat, ko nam poklicna, tehnična, višja ali visoka šola izda zaključni izkaz ali diplo-

mo o poklicni usposobljenosti, ampak se mora nadaljevati v celotni dobi človekovega življenja in ustvarjanja. Oblike izobraževanja ob delu so različne, za vse pa je značilno, da so predvsem odvisne od človekove volje in prepričanja v potrebnost dopolnjevanja znanja. Danes poznamo izobraževanje v različnih oblikah: seminarjih, tečajih in šolanjih, ki jih organizirajo šole, delavske univerze, izobraževalni centri ali same delovne organizacije; dopisno izobraževanje; razne oblike izrednega šolanja ter samoizobraževanje.

Razne delovne organizacije za izobraževanje odraslih skušajo svoje izobraževalne programe čim bolj prilagoditi današnjim potrebam delovnega človeka.

Ena takih organizacij je tudi Zavod za tehnično izobraževanje Ljubljana. S svojimi izobraževalnimi programi na tehničnem področju želi s kratkimi seminarjskimi načini dela pomagati delavcem in jim ponuditi tisto znanje, ki ga ob svojem vsakodnevem delu najbolj potrebujejo. To so predvsem programi dopolnilnega in funkcionalnega izobraževanja delovodij in skupi-

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje mame ANGELE JEREB se lepo zahvaljujem sodelavcem za podarjeni venec, izraze sozaljstva in spremstvo na njeni zadnji poti.

Tone Jerab

Notranje rezerve

Kadarkoli mislimo ali govorimo o notranjih rezervah, vse preveč mislimo na povečanje proizvodnje na take načine, ki nimajo s produktivnostjo ničesar skupnega, saj so te misli nemalokrat uperjene v povečanje delovne sile, kampanjsko dvigovanje normativov časa, iskanje lenuhov tudi tam, kjer jih ni, itd. Občasno naredimo deratizacijo tudi okoli delovne discipline, s katero se res ne moremo pohvaliti, toda vsa deratizacijska sredstva so bila doslej zelo slaba samo zato, ker nismo upoštevali glavnega povzročitelja ne-discipline.

Ne trdim, da so take misli predvsem zgrešene, sem pa prepričan, da se bi marsikaj uredilo od tega z boljšo organizacijo dela, ki bi pa morala biti prvenstvena skrb strokovnih služb v TOZD in DSSS. Seveda si pa ni treba misliti, da je glavni del organizacije dela opravljen z dostavo nalogov, terminskih planov in druge obratne dokumentacije ter zasledovanjem fizičnega obsega proizvodnje. Res je vse to tudi neobhodno, vendar se lahko okarakterizira kot rutinsko delo.

Sem mnenja, da je najvažnejši del organizacije dela to, da se nenehno ukvarja z zasledovanjem tehnologije, jo izboljšuje, spreminja, poenostavlja, zasleduje normative časa in jih na podlagi izboljšav sproti spreminjanja itd. K vsemu temu pa spada nenazadnje tudi skrb za izboljšanje delovnih pogojev — odprava težkih fizičnih del, izboljšanje mikroklimatskih razmer in varstva pri delu na sploh. Ni malo primerov, ko v naši DO v raznih obratih prepuščamo določeno delovno opravilo, ali celotni obrat samemu sebi tako, da letu ne spremenimo najmanjše podrobnosti, kar pa je lahko samo stagnacija, če vemo, da idealne tehnologije ni. Bistvena ovira za doseganje planskih zadolžitvev so lahko (in tudi so) neusklajeni normativi časa s planom, saj bi plan ob povprečnem preseganju normativov časa, brez posebne režije moral biti tudi dosežen, čemur pa ni tako.

Skratka mislim, da sem našel nekaj elementov, ki bi lahko bistveno vplivali na povečanje produktivnosti, pri čemer pa bi se kljub povečani proizvodnji kakšna kapljica znojca celo prihranila.

Anton Kužnik

novodij, izobraževanje delavcev, ki se ukvarjajo z industrijsko pnevmatiko in hidravliko, ceneno avtomatizacijo, s preoblikovalno tehniko, izobraževanje delavcev, ki se ukvarjajo s problemi vzdrževanja delovnih sredstev; usposabljanje delavcev za voznika viličarja, upravljalca mostnih žerjavov, kurjača, skladiščnika, telefonista in podobno. V ilustracijo naj navedemo del programa, ki je predviden za meseca marec in april 1979:

— petdnevni seminar PNEVMATIKA V INDUSTRIJI, I. stopnja 12.—16. 3.

— petdnevni seminar PNEVMATIKA V INDUSTRIJI, II. stopnja 16.—20. 4.

— štiridnevni seminar HIDRAVLIKA V INDUSTRIJI, I. stopnja 2.—5. 4.

— tridnevni seminar VZDRŽEVANJE HIDRAVLIČNIH NAPRAV 9.—11. 4.

— petdnevni seminar VZDRŽEVANJE VILIČARJEV 12.—17. 3.

— tridnevni seminar ČIŠČENJE IN MAZANJE DELOVNIH NAPRAV 20.—22. 3.

— petdnevni seminar TRŽNA POLITIKA TER NABAVNO IN PRODAJNO POSLOVANJE V OZD 9.—13. 4.

— dvodnevni seminar PLANIRANJE V ZDRUŽENEM DELU 22.—23. 4.

— usposabljanje za VOZNIKA VILIČARJA — pričetek 5. 3. in 2. 4.

— usposabljanje za KURJACA NIZKOTLAČNIH KOTLOV, pričetek 16. 4.

Podrobnejše informacije o naštetih in ostalih seminarjih, te-

čajih in šolanjih Zavod za tehnično izobraževanje redno pošilja izobraževalnim ali kadrovskim službam v delovnih organizacijah.

Delavci, ki jih taka oblika izpopolnjevanja znanja zanima, lahko dobijo informacije v že imenovanih službah ali tudi direktno na zavodu (Ljubljana, Langusova 21, tel. 061 22-270).

Slej ko prej se bo moral vsak delavec v naši domovini zaveda-

ven proizvajalec ter dober sati, da bo uspešen in produktivno upravljaec le takrat, ko bo imel potrebno znanje za svoje delo. Marsikdo danes tega še ne verjame, se pa bo o tem prepričeval drugje pa tudi tu velja, da je čal jutri ali pojutrišnjem. Kot zamujeno zelo težko nadoknadi.

Zavod za tehnično izobraževanje Ljubljana

Delovanje sindikata GLG

Predsedstvo koordinacijskega odbora sindikata GLG Bled je na svoji redni seji obravnavalo uresničevanje zakona o združenem delu v sestavljeni organizaciji GLG, z zaključkom, da je potrebno oceniti, v katerih sredinah so bili ti sporazumi že sprejeti in v katerih niso bili. Analiza v gospodarstvu in letu 1978 — akcija zaključnih računov, da se ti zaključni računi obravnavajo predvsem na sindikalnih skupinah, katere pa morajo poleg ocene za leto 1978 ob teh razpravah upoštevati stabilizacijski program, plane in razvojni program in koliko je bilo od tega uresničenega.

Ker je materija okrog dohodkovnih odnosov izredno težka ter še nekatere stvari v podrobnosti niso razčlenjene, je vsled tega bil izoblikovan predlog, da

se razprava podaljša do konca februarja, v katero pa naj se istočasno vključi republiški odbor sindikata. Ker SOZD GLG pokriva 6 občin in ker se tiče gozdarstva in lesne industrije imamo pri občinskih sindikalnih svetih organizirane odbore lesne industrije in gozdarstva. Dobro bi se bilo pomeniti z medobčinskimi sindikalnim svetom in izoblikovati ožjo organizacijsko povezanost sindikata v okviru gorenjske regije.

Sportna srečanja delavcev sestavljene organizacije GLG v preteklem letu je odigrala namen množičnega srečanja in medsebojnega spoznavanja delavcev. Sprejeti so bili naslednji zaključki:

V okviru SOZD GLG naj se v letu 1979 organizirajo naslednja tekmovanja, pri katerih se pr-

Tekmovanje z vojaško puško

Dne 7. januarja je organizirala občinska strelska zveza Škofja Loka ekipno strelsko tekmovanje z vojaško puško v počastitev občinskega praznika Škofja Loka. Tekmovanje je bilo izvedeno na strelišču v Vinčarjih. Ekipo so sestavljali trije strelci. Tekmovalo se je na razdaljo 100 m leže od 100 možnih krogov. Tekmovanja se je udeležilo 27 članskih in 7 mladinskih ekip. Rezultati so bili zelo dobri, kar dokazuje, da imamo v športih, družbenopolitičnih, delovnih in drugih organizacijah v okviru občine večje število zelo dobrih strelcev. Samo tekmovanje je pokazalo, da so taka in podobna srečanja strelcev koristna. Vsak posameznik od mladince do starejšega člana na tekmovanju nekako ugotovi svo-

nik Janez z 72 krogi. Tekmovanja sta se udeležila tudi ekipi Jelobora iz Gorenje vasi in Sovodnja.

Vrstni red ekip je naslednji:

Člani:

	krogov
1. SD Jože Gregorčič JLA	251
2. I. ekipa PM Šk. Loka	238
3. Odd. za LO Šk. Loka	236
4. II. ekipa PM Šk. Loka	236
5. I. ekipa SD Kopačevina	231
6. II. ekipa SD Kopačevina	224
7. Jelovica	219
8. SD »Brata Kavčič«	218
9. III. ekipa PM Šk. Loka	218
10. ZRVS Kamnitnik	218
11. Gorenjska pred. I.	218
12. SD Tabor Žiri - Kladivar	211
13. II. ekipa LTH	211
14. ZRVS Trata	208
15. I. ekipa LTH	205
16. Alples Železniki	199
17. Gorenjska pred. II.	194
18. ZRVS Poljane	194
19. Gorenjska pred. III.	177
20. SD Tabor Gor. vas	176
21. PTT Šk. Loka	166
22. Jelobor Gor. vas	176
23. Alpetour TOZD transp. I.	149
24. Alples Železniki	134
25. SD Ratitovec Železniki	134
26. Jelobor Sovodenj	127
27. Alpetour TOZD Trinsp. II	91

Mladinci:

	krogov
1. SD »Brata Kavčič« I.	212
2. SD »Brata Kavčič« II	203
3. SD Kopačevina	172
4. Sol. center Šk. Loka	151
5. Poklicna šola I.	139
6. Poklicna šola II.	125
7. ŠC za kov. in avt. str.	102

Skupaj je tekmovalo 101 strelcev.

Umnik Janez

venstveno zasleduje množičnost ter aktivna rekreacija čim večjega števila sodelujočih na teh tekmovanjih, v zvezi s tem pa tudi rezultati po posameznih panogah:

1. prvenstvo SOZD v veleslalomu in smučarskih tekih. Nosilec izvedbe: Gozdno gospodarstvo Bled, datum: 31. 3. 1979, v kraju, ki bo določen naknadno glede na snežne razmere.

2. Prvenstvo SOZD GLG v streljanju z zračno puško. Nosilec izvedbe: LIP Bled, 14. 4. 1979 na Bledu.

3. Prvenstvo OSZD GLG v kegljanju. Nosilec izvedbe Gozdno gospodarstvo Kranj, 12. 5. 1979 na kegljišču v Kranju.

4. Prvenstvo SOZD GLG v šahu. Nosilec izvedbe Alples Železniki, 26. 5. 1979 v Železnikih.

5. Prvenstvo SOZD GLG v balinanju, nosilec izvedbe Gradis LIO Škofja Loka, 9. 6. 1979 v Škofji Loki.

6. Prvenstvo SOZD GLG v malem nogometu, nosilec izvedbe Jelovica Škofja Loka, 9. 6. 1979 v Škofji Loki.

Vsa navedena prvenstva oz. tekmovanja se praviloma organizirajo za posameznike in ekipe, z izjemo kolektivnih tekmovanj.

Za realizacijo prvenstev oz. pokritja najnujnejših stroškov ter zato, da bi bila startnina za posamezne panoge čim nižja, naj vse osnovne organizacije realizirajo sklep koordinacijskega odbora sindikata SOZD GLG o združevanju določenega dela članarine za te namene in sicer z letnim prispevkom 3,20 na zaposlenega delavca.

Franc Stražar

Križanka »GLG«

Uredniški odbor glasila »GLG« je na svoji seji dne 23. 1. 1979 izžrebal nagrajence po razpisu nagrad novoletne nagradne križanke glasila »GLG«. Med 151 prispelimi rešitvami je bilo žal veliko nepravilnih rešitev, ki niso prišle v izbor za nagrade. Zreb je odločil takole:

1. nagrada — omarica za čevlje:

Arh Ivanka, Bled, Mladinska 13

2. nagrada — kolekcija proizvodov Aera:

Bobnar Ivanka, Preddvor 129

3. nagrada — vratno krilo: Sedlar Pavel, Bohinjska Bistrica, Mencingerjeva 5

4. nagrada — vratno krilo: Simenc Ivanka, Olševk 7, Preddvor

5. nagrada — postelja »Anton«: Beravs Jana, LIP Bled, DSSS

6. nagrada — 2 prm bukovih drv: Pšenica Ivanka, Jesenice, Tomšičeva 70 D

7. nagrada — 2 prm bukovih drv: Kozelj Franc, Tupaliče 59, Preddvor

8. nagrada — stol v kmečkem stilu: Zupan Tatjana, Lesce, Savska 4

9. nagrada — 500.— din: Bobnar Zlatko, Preddvor 129

Vsem sodelujočim se zahvaljujemo, nagrajencem pa iskreno čestitamo.

Krvodajalstvo

Osnovne organizacije sindikata »Jelovice« vedno aktivno sodelujejo z občinskim odborom Rdečega križa Škofja Loka, v solidarnostni humani akciji na področju krvodajalstva.

V teh akcijah je iz območja občine Škofja Loka od leta 1975 dalje darovalo kri naslednje število delavcev:

leta 1975	120 delavcev,
leta 1976	90 delavcev
leta 1977	80 delavcev
leta 1978	155 delavcev

Ker je v mesecu januarju vsled pomanjkanja krvi bila organizirana izredna akcija na območju občine Škofja Loka se je te udeležilo 11. 1. 1979 91 delavcev. Iz podatkov je razvidno, da se humanost naših delavcev ponovno izboljšuje, ker so v to akcijo vključili mladi delavci predvsem iz neposredne proizvodnje. **Konferenca osnovnih organizacij sindikata**

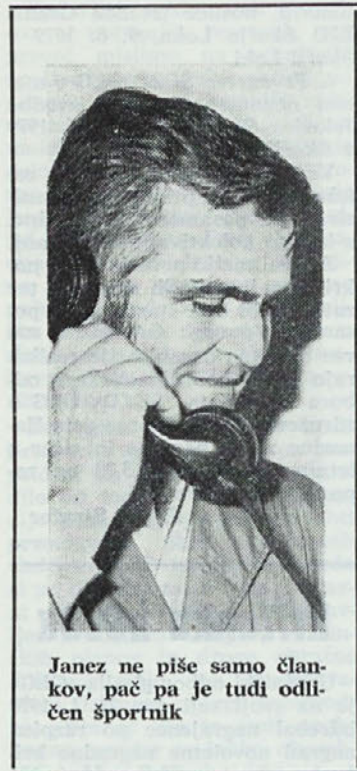

jo sposobnost koliko je pripravljen na morebitno presenečenje.

Nedeljsko dopoldne je bilo zelo hladno, kar precej pod ničlo, vendar smo udeleženci neumorno čakali na vrstni red od 9. ure dalje preko poldneva. Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra. Pri članih je zmagala ekipa JLA vojašnice Jože Gregorčič s 251 krogi, druga je bila I. ekipa PM Šk. Loka s 238 krogi, tretje mesto je osvojila ekipa oddelka za LO Škofja Loka s 236 krogi. Ekipa »Jelovice« se je uvrstila s 219 krogi na zelo dobro 7. mesto. Za ekipo so tekmovali: Bolka Tomaž 73 krogov, Aleš Peter 74 krogov in Um-

Sindikavno prvenstvo v streljanju občine Kranj

V mesecu decembru preteklega leta je bilo izvedeno, kot že vrsto let nazaj, občinsko sindikalno prvenstvo v streljanju z zračno puško. Pravico udeležbe na tem tekmovanju imajo vse temeljne organizacije združenega dela občine Kranj z moškimi in ženskimi ekipami. Tekmovanja se je udeležila tudi ekipa TOZD Primarna predelava lesa — senčila Preddvor. Sindikalne organizacije so se številčno prijavile na prvenstvo, saj je sodelovalo 24 moških in 13 žen-

Janez ne piše samo člankov, pač pa je tudi odlični športnik

skih ekip. Ekipa »Jelovice« se je kar dobro odrezala, zavzela je solidno 9. mesto, kot sem že prej omenil med 24 ekipami. Zmagala je I. ekipa Iskre Kranja s 729 krogi. V tej ekipi sta tekmovala tudi Naglič Franc in Plestenjak Marko, ki sta bila v ekipi Kranja, ki je lansko leto osvojila, z novim državnim rekordom, prvo mesto na državnem prvenstvu s serijsko zračno puško v Ohridu. Drugo mesto je osvojila II. ekipa Iskre s 693 krogi, tretje ekipa Save s 653 krogi. Ekipa Jelovice pa je dosegla 619 krogov. V 4-članski ekipi Jelovice so tekmovali:

JELOVICA — glasilo delovnega kolektiva Jelovica, lesna industrija Škofja Loka

Ureja: odbor za obveščanje organizacije združenega dela: Kustec Lidija, Radelj Janez, Batagelj Mojca, Krajnc-Kikelj Irena, Likar Janez, Zupan Anton, Zihrel Franc.

Odgovorni urednik: Pavlin Franc

Umnik Janez 169 krogov, Škofic Vinko 168 krogov, Bolka Tomaž 141 krogov in Karun Janko prav tako 141 krogov. Za primerjavo navajam, da je najboljši dosegel 185 krogov od 200 možnih, najslabši pa 52 krogov.

Vsekakor gre zahvala tudi sindikalni organizaciji Jelovice, ki nam je omogočila nabavo nekaj novih zračnih pušk, da smo se lahko začeli uvrščati v strelskem športu. Naša želja je, da se čimveč članov kolektiva pridruži našim vrstam.

Na zadnji seji komisije za šport in rekreacijo je bilo med drugim poudarjeno, naj bi vsaka TOZD Jelovice organizirala tekmovanje v posameznih športnih panogah, kot prvenstva TOZD in nadalje ekipna tekmovanja med TOZD. S tem bi dosegli prvič množičnost, drugič boljše rezultate in tretjič večjo izbiro tekmovalcev, ki sestavljajo ekipo Jelovice na tekmah v okviru SOZD, lesariadiki in ostalih tekmah izven podjetja.

Tekmovanje v občinski kegljaški ligi

Kegljanje je ena izmed najbolj razširjenih športnih panog v Jelovici. Ze v lanskem letu smo brali v našem časopisu o delu te sekcije, med drugim tudi o sodelovanju in poteku tekem v takoimenovani občinski »B« ligi. V sezoni 78—79 smo ostali v isti jakostni skupini. V letošnjem tekmovanju je zaradi večjega števila prijavljenih ekip sistem spremenjen — ekipe so razdeljene v tri jakostne lige. Začetek tekmovanja je bil letos za našo ekipo nekoliko slabši kot lansko leto, tako smo v prvi polovici tekmovanja pristali na 5. mestu med 6. ekipami, vendar nadaljevanje kaže na boljše. Trenutno smo na 4. mestu, vendar imamo do konca tekmovanja možnost napredovanja še za eno mesto.

V kolikor se plasiramo od 2. do 5. mesta, je to že uspeh, ker so ekipe zelo izenačene. V »B« ligi tekmujejo ekipe: Preddvor, Bela, Jelovica, Exoterm, Živila in Sava B. Zmagovalec te lige bo v prihodnji sezoni tekmoval v »A« ligi, zadnje uvrščeni pa se vrača v »C« ligo. Tekmovanje bo zaključeno v mesecu marcu in bo mo takrat objavili končni rezultat.

Rezultati prve polovice tekmovanja so naslednji:
 Živila : Jelovica 2:0 — 2436:2361 kegljev
 Jelovica : Exoterm 2:0 — 2459:1965 kegljev
 Preddvor : Jelovica 2:0 — 2344:2257 kegljev
 Bela : Jelovica 0:2 2201:2326 kegljev
 Jelovica : Sava »B« 0:2 — 2481:2500 kegljev

Umnik Janez

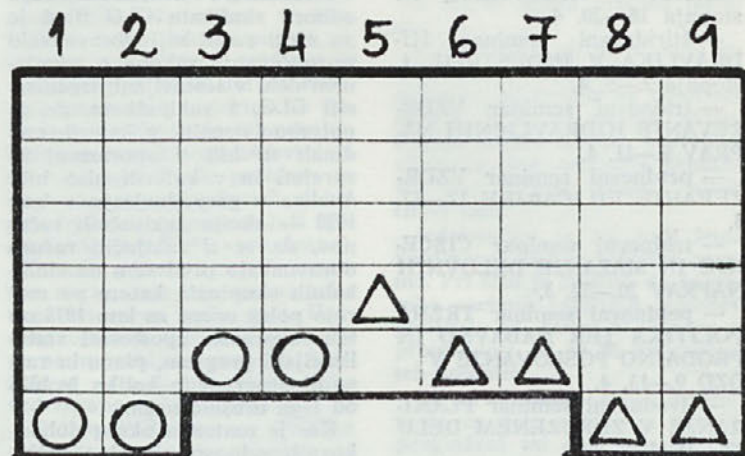
IZPOLNJEVANKA

HIŠE, VRTCI, ROLETE, BARAKE, POLKNA, PODBOJI, SENCILA, ŽALUZIJE.

Iz črk osmih znanih izdelkov Jelovice, ki so navedeni zgoraj, sestavite devet besed za spodnji lik, kakor to zahtevajo opisi.

1. najvažnejša težka kovina, ki jo v tehniki uporabljamo pod imenom jeklo, 2. nadležna žuželka, ki se hrani z odpadki in beži pred svetlobo, 3. kača velikanka, doma v Afriki in Zadnji Indiji, 4. ime našega znanega gledališkega in filmskega igralca Džuvalekoveškega, 5. cirkuški burkež, 6. republika v vzhodnem Sredozemlju z glavnim mestom Nikozija, 7. naš najslavnejši nogometni vratar (Vladimir), 8. bolečina, 9. vzdevek za uporne janičarske poglavarje, ki so dali povod za prvo srbsko vstajo leta 1804.

Na označenih poljih v liku boste ob pravilni rešitvi dobili še dva zelo znana izdelka Jelovice.

Aleksander Šujdović

Slikovna križanka „JELOVICA“

	O	D	K	O	R	A	K								
	M	Ü	N	C	H	E	N								
	E	R	I	E	R	E									
	L	E	N	T	O	G									
	V	O	L	A	R	D	I								
	E	P	O	H	A	A	L	I	S	T	E	R	N		
	T	A	R	I	M	S	I	R	K	H	E	R	O	J	
	A	N	A	T	O	M	M	A	L	A	R	O	M	A	
	P	O	L	I	K	A	R	P	A	N	N				
	A	V	O	N	Z	E	I	D	O	N					
	P	A	N	J	I	V	O								
	R	A	V	S	A	Č	S	A	V	I	N				
	O	D	E	T	S	S	K	L	O	N					
	V	A	R	I	A	N	T	A	A	K	T	I	V	A	
	T	R	A	K	T	O	R	P	T	R	E	G	A	L	
	N	E	D	R	O	M	A	O	L	E					
	A	L	Ž	I	R	I	J	A	J	K					
	M	E	R	C	E	D	E	S							
	T	O	V	A	R	N	A	A	V	E					
	T	R	O	T	O	A	R	N	O	J					

Pravilna rešitev slikovne križanke Jelovica